

Powiślańska Szkoła Wyższa
Wydział Nauk o Zdrowiu

PROGRAM STUDIÓW

dla kierunku

RATOWNICTWO MEDYCZNE

od roku akademickiego 2022/2023

Studia pierwszego stopnia
stacjonarne i niestacjonarne
profil praktyczny

2022

SPIS TREŚCI

1. Ogólna charakterystyka prowadzonych studiów	3
1.1 Nazwa kierunku studiów	3
1.2 Poziom studiów.....	3
1.3 Liczba semestrów	3
1.4 Liczba punktów ECTS.....	3
1.5 Profil kształcenia.....	3
1.6 Forma studiów	3
1.7 Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	3
1.8 Przyporządkowanie kierunku studiów do dyscypliny naukowej oraz określenie dla każdej z dyscyplin naukowych procentowego udziału liczby punktów ECTS, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej	3
1.9 Podstawy prawne kształcenia praktycznego na kierunku ratownictwo medyczne.....	4
1.10 Ogólne cele kształcenia, możliwości zatrudnienia i kontynuacji kształcenia przez absolwentów studiów na kierunku ratownictwo medyczne	4
2. Opis efektów uczenia się	6
2.1 Szczegółowe efekty uczenia się dla kierunku.....	6
2.2 Efekty uczenia się do wykładów ogólnouczeniowych do wyboru	18
3. Opis programu studiów	23
3.1 Zajęcia zorganizowane – liczba godzin i punktów ECTS	23
3.2 Wskaźniki charakteryzujące program studiów	26
3.3 Harmonogram realizacji programu studiów – plan studiów (Zał. 1).....	28
3.4 Opis przedmiotów/modułów zajęć wraz z przypisaniem do każdego przedmiotu efektów uczenia się oraz treści programowych, form i metod kształcenia, liczby punktów ECTS oraz sposobów weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia się (Zał. 2)	28
4. Metody i formy kształcenia	28
4.1 Metody kształcenia	28
4.2 Formy kształcenia	28
5. Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne.....	30
5.1 Cel kształcenia praktycznego.....	30
5.2 Wymiar zajęć kształtujących umiejętności praktyczne	31
5.3 Zasady kształcenia praktycznego.....	33
6. Warunki zaliczenia kształcenia praktycznego.....	34
7. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się	34
7.1 Metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się:	34
7.2 Najczęściej stosowane metody weryfikacji zakładanych efektów uczenia się na poziomie przedmiotu/ modułu.....	34
7.3 Zaliczenie warunkowe przedmiotu	36
7.4 Odpowiedzialność nauczyciela prowadzącego zajęcia.....	36
8. Infrastruktura niezbędna do prowadzenia kształcenia.....	37
9. Osoby prowadzące kształcenie	37
10. Wskazanie związku kształcenia z misją Uczelni i strategią jej rozwoju.....	37
11. Doskonalenie programu studiów	38
11.1 Analiza zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy	38
11.2 Wnioski z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów	40
Wykaz tabel	41

1. Ogólna charakterystyka prowadzonych studiów

1.1 Nazwa kierunku studiów

— Ratownictwo Medyczne

1.2 Poziom studiów

— pierwszego stopnia

1.3 Liczba semestrów

— 6 semestrów

1.4 Liczba punktów ECTS

— 180 punktów ECTS

1.5 Profil kształcenia

— praktyczny

1.6 Forma studiów

— stacjonarne, niestacjonarne

1.7 Tytuł zawodowy nadawany absolwentom

— licencjat

1.8 Przyporządkowanie kierunku studiów do dyscypliny naukowej oraz określenie dla każdej z dyscyplin naukowych procentowego udziału liczby punktów ECTS, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej

Tabela 1. Przyporządkowanie punktów ECTS do dziedzin nauki i dyscyplin naukowych na kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, cykl kształcenia 2022-2025

Dziedzina nauki	Dyscyplina naukowa	Liczba punktów ECTS	Udział % ECTS mieszczący się w dyscyplinie naukowej
Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu	nauki medyczne	144	80%
	nauki o zdrowiu	36	20%
Ogółem		180	100%

Program studiów dla kierunku Ratownictwo Medyczne w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej w Powiślańskiej Szkole Wyższej osadzony jest w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz dyscyplinie – nauki medyczne jako dyscyplinie wiodącej.

1.9 Podstawy prawne kształcenia praktycznego na kierunku ratownictwo medyczne

- **Ustawa z dnia 23 lipca 2021 r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce** (Dz.U.2021 poz. 1630)
- **Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce** (Dz. U. 2022 poz. 574);
  - Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. 2021 poz. 755).
  - Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018, poz. 1818);
- **Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji** (Dz. U. 2020, poz. 226);
- **Ustawa z dnia 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym** (Dz.U. 2021 poz. 2053);
  - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 grudnia 2019 r. w sprawie medycznych czynności ratunkowych i świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane przez ratownika medycznego (Dz. U. z 2019, poz. 2478);
  - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 listopada 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie medycznych czynności ratunkowych i świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane przez ratownika medycznego (Dz.U.2020 poz. 2110)
  - Statut Powiślańskiej Szkoły Wyższej,
  - Regulamin Studiów.

1.10 Ogólne cele kształcenia, możliwości zatrudnienia i kontynuacji kształcenia przez absolwentów studiów na kierunku ratownictwo medyczne

Celem kształcenia na studiach pierwszego stopnia na kierunku ratownictwo medyczne jest przygotowanie absolwenta - licencjata do samodzielnej pracy w zawodzie ratownika medycznego, który będzie posiadał wiedzę z nauk podstawowych, wiedzę z zakresu nauk behawioralnych i społecznych oraz wiedzę specjalistyczną, w szczególności procedur ratunkowych przedszpitalnych i wewnątrzszpitalnych, medycyny ratunkowej oraz medycznych czynności ratunkowych wykonywanych w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u osób dorosłych i dzieci, niezależnie od ich przyczyny.

Dyplom licencjata uzyskuje absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku ratownictwo medyczne, który osiągnął efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 roku w sprawie standardu kształcenia (...) i ratownika medycznego (Dz.U. 2021 poz. 755).

Absolwent jest przygotowany do kontynuacji uczenia się na studiach drugiego stopnia i studiach podyplomowych.

Absolwent kierunku ratownictwo medyczne jest przygotowany do wykonywania zadań zawodowych, zgodnie z ustawą z dnia 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz.U. 2021 poz. 2053):

- w podmiotach leczniczych,
- w ramach ratownictwa górskiego i narciarskiego,
- w ramach ratownictwa wodnego,
- w ramach ratownictwa górniczego,
- w ramach Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa,
- w jednostkach podległych Ministrowi Obrony Narodowej niebędących podmiotami leczniczymi;
- w jednostkach ochrony przeciwpożarowej, włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, podczas działań ratowniczo-gaśniczych, ćwiczeń oraz szkoleń,
- w ramach działań antyterrorystycznych realizowanych przez służby podległe lub nadzorowane przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych,
- w wyodrębnionych oddziałach prewencji i pododdziałach antyterrorystycznych, w Centralnym Pododdziale Kontrterrorystycznym Policji „BOA” oraz w samodzielnych pododdziałach kontrterrorystycznych Policji,
- w ramach zadań Służby Ochrony Państwa,
- w ramach zadań Straży Granicznej,
- na lotniskach,
- w ramach podmiotu leczniczego wykonując zadania z zakresu zabezpieczenia medycznego imprezy masowej,
- w ramach wykonywania transportu sanitarnego,
- w izbach wytrzeźwień,
- na stanowisku dyspozytora medycznego.

Ponadto absolwent jest przygotowany do wykonywania zawodu ratownika medycznego w zakresie:

- nauczania zawodu ratownika medycznego oraz wykonywania pracy na rzecz doskonalenia zawodowego ratowników medycznych i dyspozytorów medycznych;
- organizowania i prowadzenia zajęć z zakresu pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz medycznych czynności ratunkowych;
- prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych w zakresie ratownictwa medycznego;
- kierowania i zarządzania ratownikami medycznymi i dyspozytorami medycznymi;
- zatrudnienia lub pełnienia służby na stanowiskach administracyjnych, na których wykonuje się czynności związane z przygotowaniem, organizowaniem lub nadzorem nad udzielaniem świadczeń zdrowotnych w zakresie ratownictwa medycznego.

2. Opis efektów uczenia się

2.1 Szczegółowe efekty uczenia się dla kierunku

Szczegółowe efekty uczenia się zgodne z obowiązującym standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu ratownika medycznego.

Objaśnienie oznaczeń:

W — kategoria wiedzy

U — kategoria umiejętności

K — kategoria kompetencji społecznych

01, 02, 03 i kolejne — numer efektu uczenia się

PRK – Polskie Ramy Kwalifikacji

P6 — odniesienie do Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego

WG – zakres i głębokość/ kompletność perspektywy poznawczej i zależności

WK – kontekst/ uwarunkowania i skutki

UW – wykorzystanie wiedzy/ rozwiązywane problemy i wykonywane zadania

UK – komunikowanie się/ odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym

UO – organizacja pracy/ planowanie i praca zespołowa

UU – uczenie się/ planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób

KK – oceny/ krytyczne podejście

KO – odpowiedzialność/ wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego

KR – rola zawodowa/ niezależność i rozwój etos

A. NAUKI PODSTAWOWE (anatomia, fizjologia z elementami fizjologii klinicznej, biologia i mikrobiologia, biofizyka i biochemia z elementami chemii, farmakologia z toksykologią, informatyka i biostatystyką, patologia)

Tabela 2. Opis szczegółowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy i odniesienie ich do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz dyscypliny naukowej dla kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia

Symbol zakładanych efektów uczenia się	Zakładane efekty uczenia się	Odniesienie zakładanych efektów uczenia się do PRK drugiego stopnia
WIEDZA		
A.W1.	zna i rozumie mianownictwo anatomiczne	P6S_WG
A.W2.	zna i rozumie budowę ciała ludzkiego w ujęciu topograficznym oraz czynnościowym	P6S_WG
A.W3.	zna i rozumie anatomiczne podstawy badania przedmiotowego	P6S_WG
A.W4.	zna i rozumie podstawowe struktury komórkowe i ich specjalizacje funkcjonalne	P6S_WG
A.W5.	zna i rozumie fizjologię narządów i układów organizmu	P6S_WG
A.W6.	zna i rozumie mechanizmy regulacji narządów i układów organizmu oraz zależności istniejące między nimi	P6S_WG
A.W7.	zna i rozumie funkcje życiowe osoby dorosłej i dziecka	P6S_WG
A.W8.	zna i rozumie proces oddychania i krążenia oraz procesy neurofizjologiczne	P6S_WG
A.W9.	zna i rozumie neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych	P6S_WG

A.W10.	zna i rozumie mechanizm działania hormonów i konsekwencje zaburzeń regulacji hormonalnej	P6S_WG
A.W11.	zna i rozumie zmiany w funkcjonowaniu organizmu jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy, a także specyfikację i znaczenie gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej w utrzymaniu homeostazy ustroju	P6S_WG
A.W12.	zna i rozumie rolę nerek w utrzymaniu homeostazy organizmu	P6S_WG
A.W13.	zna i rozumie budowę i funkcje układu pokarmowego, enzymy biorące udział w trawieniu i podstawowe zaburzenia enzymów trawiennych oraz skutki tych zaburzeń	P6S_WG
A.W14.	zna i rozumie fizykochemiczne podstawy działania narządów zmysłów	P6S_WG
A.W15.	zna i rozumie składniki krwi, preparaty krwi i krwiozastępcze oraz produkty krwiopochodne	P6S_WG
A.W16.	zna i rozumie uwarunkowania genetyczne grup krwi oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh	P6S_WG
A.W17.	zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i	P6S_WG
UMIĘJĘTNOŚCI		
A.U1.	potrafi lokalizować poszczególne okolice ciała i znajdujące się w nich narządy oraz ustalać położenie narządów względem siebie;	P6S_UW
A.U2.	potrafi wykazywać różnice w budowie ciała oraz w czynnościach narządów u osoby dorosłej i dziecka;	P6S_UW
A.U3.	potrafi oceniać czynności narządów i układów organizmu;	P6S_UW
A.U4.	potrafi rozpoznawać patofizjologiczne podstawy niewydolności układu krążenia;	P6S_UW
A.U5.	potrafi rozpoznawać zaburzenia trawienia, z uwzględnieniem roli enzymów, w tym podstawowe zaburzenia enzymów trawiennych oraz określać skutki tych zaburzeń;	P6S_UW
A.U6.	potrafi rozpoznawać zaburzenia czynności nerek i ich wpływ na homeostazę organizmu;	P6S_UW
A.U7.	potrafi rozpoznawać zarażenia wirusami i bakteriami oraz zakażenia grzybami i pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania;	P6S_UW
A.U8.	potrafi wykorzystywać znajomość praw fizyki do określenia wpływu na organizm czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, przyspieszenie, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące;	P6S_UW
A.U9.	potrafi stosować zasady ochrony radiologicznej;	P6S_UW
A.U10.	potrafi obliczać stężenia molowe i procentowe związków oraz stężenia substancji w roztworach izosmotycznych jedno- i wieloskładnikowych;	P6S_UO
A.U11.	potrafi przewidywać kierunek procesów biochemicznych w zależności od stanu energetycznego komórek;	P6S_UW
A.U12.	potrafi posługiwać się wybranymi podstawowymi technikami laboratoryjnymi;	P6S_UW
A.U13.	potrafi wykonywać podstawowe obliczenia farmakokinetyczne;	P6S_UO
A.U14.	potrafi stosować właściwe do sytuacji postępowanie epidemiologiczne;	P6S_UW
A.U15.	potrafi dobrać leki w odpowiednich dawkach w celu korygowania zjawisk patologicznych w organizmie i poszczególnych narządach;	P6S_UW
A.U16.	potrafi posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;	P6S_UW
A.U17.	potrafi wiązać zmiany patologiczne stwierdzone w badaniu przedmiotowym ze zmianami zachodzącymi na poziomie komórkowym;	P6S_UW

A.U18.	potrafi rozpoznawać zaburzenia oddychania, krążenia oraz czynności innych układów organizmu i narządów;	P6S_UW
A.U19.	potrafi dobierać odpowiedni test statystyczny, przeprowadzać podstawowe analizy statystyczne i posługiwać się odpowiednimi metodami przedstawiania wyników.	P6S_UW

B. NAUKI BEHAWIORALNE I SPOŁECZNE (socjologia medycyny, psychologia, dydaktyka medyczna, etyka zawodowa ratownika medycznego, prawo medyczne, zdrowie publiczne, ekonomia i zarządzanie w ochronie zdrowia, badania naukowe w ratownictwie medycznym, język obcy, zajęcia sprawnościowe z elementami ratownictwa specjalistycznego)

Tabela 3. Opis szczegółowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności i odniesienie ich do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz dyscypliny naukowej dla kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia

Symbol zakładanych efektów uczenia się	Zakładane efekty uczenia się	Odniesienie zakładanych efektów uczenia się do PRK drugiego stopnia
WIEDZA		
B.W1.	zna i rozumie wybrane teorie i metody modelowania rzeczywistości z perspektywy socjologii mające zastosowanie w ratownictwie medycznym;	P6S_WK
B.W2.	zna i rozumie zagadnienia związane z funkcjonowaniem podmiotów systemu ochrony zdrowia oraz z problemami ewaluacji i kontroli w ochronie zdrowia;	P6S_WK
B.W3.	zna i rozumie społeczny wymiar zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) oraz różnic społeczno-kulturowych na stan zdrowia;	P6S_WK
B.W4.	zna i rozumie rolę stresu społecznego w zachowaniach zdrowotnych i autodestrukcyjnych;	P6S_WK
B.W5.	zna i rozumie formy przemocy, modele wyjaśniające przemoc w rodzinie i w wybranych instytucjach oraz społeczne uwarunkowania różnych form przemocy;	P6S_WK
B.W6.	zna i rozumie postawy społeczne wobec znaczenia zdrowia, choroby, niepełnosprawności i starości, konsekwencje społeczne choroby i niepełnosprawności oraz bariery społeczno-kulturowe, a także koncepcję jakości życia uwarunkowaną stanem zdrowia;	P6S_WK
B.W7.	zna i rozumie znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem;	P6S_WK
B.W8.	zna i rozumie psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji i choroby przewlekłej;	P6S_WK
B.W9.	zna i rozumie społeczną rolę ratownika medycznego;	P6S_WK
B.W10.	zna i rozumie podstawowe psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie;	P6S_WK
B.W11.	zna i rozumie rolę rodziny w procesie leczenia;	P6S_WK
B.W12.	zna i rozumie rolę stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem;	P6S_WK
B.W13.	zna i rozumie zasady motywowania pacjentów do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomysłnym rokowaniu;	P6S_WK

B.W14.	zna i rozumie główne pojęcia, teorie, zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno-medycznych;	P6S_WK
B.W15.	zna i rozumie podstawowe zagadnienia dotyczące światowych problemów zdrowotnych;	P6S_WK
B.W16.	zna i rozumie zasady zarządzania podmiotami systemu ochrony zdrowia;	P6S_WK
B.W17.	zna i rozumie prawne, organizacyjne i etyczne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego, z uwzględnieniem miejsca zatrudnienia i pełnionej funkcji;	P6S_WK
B.W18.	zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu teorii poznania i logiki;	P6S_WK
B.W19.	zna i rozumie zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego;	P6S_WK
B.W20.	zna i rozumie pojęcia emocji, motywacji i osobowości, zaburzenia osobowości, istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej;	P6S_WK
B.W21.	zna i rozumie zagadnienia dotyczące zespołu stresu pourazowego, reakcji fizjologicznych i emocjonalnych, poznawczych oraz interpersonalnych, a także mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;	P6S_WK
B.W22.	zna i rozumie techniki redukowania lęku i sposoby relaksacji oraz mechanizmy powstawania i objawy zespołu wypalenia zawodowego, a także metody zapobiegania powstaniu tego zespołu;	P6S_WK
B.W23.	zna i rozumie aspekty prawne, organizacyjne, etyczne i społeczne związane z przeszczepianiem tkanek, komórek i narządów;	P6S_WK
B.W24.	zna i rozumie przepisy prawa dotyczące ratownictwa medycznego, w tym zasady odpowiedzialności cywilnej, karnej oraz zawodowej ratownika medycznego;	P6S_WK
B.W25.	zna i rozumie strukturę i organizację systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;	P6S_WK
B.W26.	zna i rozumie pojęcie zdrowia i jego determinanty oraz choroby cywilizacyjne i zawodowe;	P6S_WK
B.W27.	zna i rozumie skutki zdrowotne wywołane działaniem szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych na organizm, w tym zasady bezpieczeństwa własnego ratownika medycznego;	P6S_WK
B.W28.	zna i rozumie podstawowe zagadnienia dotyczące ekonomiki zdrowia i zarządzania finansami w systemie ochrony zdrowia;	P6S_WK
B.W29.	zna i rozumie zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób;	P6S_WK
B.W30.	zna i rozumie problematykę żywności i żywienia, higieny środowiska, higieny pracy, higieny dzieci i młodzieży oraz regulacje prawne w tym zakresie;	P6S_WK
B.W31.	zna i rozumie epidemiologię chorób zakaźnych i regulacje prawne w tym zakresie;	P6S_WK
B.W32.	zna i rozumie podstawowe pojęcia epidemiologiczne i podstawowe metody badań epidemiologicznych;	P6S_WK
B.W33.	zna i rozumie podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy;	P6S_WK
B.W34.	zna i rozumie podstawy ekologii i ochrony środowiska, rodzaje zanieczyszczeń i sposoby ochrony środowiska;	P6S_WK
B.W35.	zna i rozumie problematykę postępowania w sytuacjach interwencji kryzysowych oraz zasady i metody radzenia sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego;	P6S_WK
B.W36.	zna i rozumie profilaktykę zachowań antyzdrowotnych przejawiających się w postaci używania środków odurzających lub substancji	P6S_WK

	psychoaktywnych, spożywania alkoholu i palenia tytoniu oraz profilaktykę chorób cywilizacyjnych i psychicznych;	
B.W37.	zna i rozumie wpływ czynników środowiskowych na zdrowie człowieka i społeczeństwa, politykę zdrowotną państwa, programy zdrowotne oraz zagrożenia zdrowia, przy uwzględnieniu zmiennych takich jak wiek, miejsce zamieszkania, nauki lub pracy;	P6S_WK
B.W38.	zna i rozumie zadania nadzoru sanitarno-epidemiologicznego i Państwowej Inspekcji Sanitarnej;	P6S_WK
B.W39.	zna i rozumie podstawowe regulacje dotyczące organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia oraz powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego;	P6S_WK
B.W40.	zna i rozumie metody promocji zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem edukacji zdrowotnej;	P6S_WK
B.W41.	zna i rozumie zasady zarządzania jakością oraz metody zapewnienia jakości;	P6S_WK
B.W42.	zna i rozumie sposoby zwiększania sprawności fizycznej;	P6S_WK
B.W43.	zna i rozumie rodzaje zagrożeń terrorystycznych oraz zasady przeciwstawiania się atakom terrorystycznym i bioterrorystycznym, a także prawne uwarunkowania zarządzania kryzysowego.	P6S_WK
UMIEJĘTNOŚCI		
B.U1.	potrafi wdrażać właściwe do sytuacji procedury postępowania epidemiologicznego;	P6S_UW
B.U2.	potrafi rozpoznawać sytuacje, które wymagają konsultacji z przedstawicielem innego zawodu medycznego lub koordynatorem medycznym;	P6S_UK
B.U3.	potrafi dbać o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń;	P6S_UW
B.U4.	potrafi udzielać informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta oraz informacji na temat jego stanu zdrowia;	P6S_UK
B.U5.	potrafi przestrzegać zasad etycznych podczas wykonywania działań zawodowych;	P6S_UW
B.U6.	potrafi przestrzegać praw pacjenta;	P6S_UK
B.U7.	potrafi uwzględniać podczas medycznych czynności ratunkowych oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych;	P6S_UW
B.U8.	potrafi stosować się do zasad bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych;	P6S_UW
B.U9.	potrafi identyfikować czynniki ryzyka wystąpienia przemocy, rozpoznawać przemoc i odpowiednio na nią reagować;	P6S_UW
B.U10.	potrafi stosować – w podstawowym zakresie – psychologiczne interwencje motywujące i wspierające;	P6S_UK
B.U11.	potrafi komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia;	P6S_UK
B.U12.	potrafi podnosić swoje kwalifikacje i przekazywać wiedzę innym;	P6S_UW
B.U13.	potrafi zapobiegać zespołowi stresu pourazowego po traumatycznych wydarzeniach, w tym przeprowadzać podsumowanie zdarzenia traumatycznego (debriefing) w zespole;	P6S_UW
B.U14.	potrafi radzić sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego;	P6S_UW
B.U15.	potrafi oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, konflikt, frustracja);	P6S_UW

B.U16.	potrafi porozumiewać się z pacjentem w jednym z języków obcych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;	P6S_UK
B.U17.	potrafi oceniać narażenie na substancje szkodliwe w środowisku człowieka i stosować zasady monitoringu ergonomicznego;	P6S_UW
B.U18.	potrafi stosować działania na rzecz ochrony środowiska;	P6S_UW
B.U19.	potrafi określać wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem;	P6S_UK
B.U20.	potrafi wykonywać czynności z zakresu ratownictwa medycznego i udzielać świadczeń zdrowotnych z zachowaniem regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu ratownika medycznego.	P6S_UW

C. NAUKI KLINICZNE (pediatria, choroby wewnętrzne z elementami onkologii, neurologia, psychiatria, choroby zakaźne, kardiologia, medycyna katastrof, farmakologia i toksykologia kliniczna, podstawowe zabiegi medyczne, techniki zabiegów medycznych, medycyna ratunkowa, medyczne czynności ratunkowe, procedury ratunkowe przedszpitalne, procedury ratunkowe wewnątrzszpitalne, ginekologia i położnictwo, chirurgia, ortopedia i traumatologia narządu ruchu, intensywna terapia, neurochirurgia, okulistyka, laryngologia, urologia, medycyna sądowa, choroby tropikalne, medycyna taktyczna)

Tabela 4. Opis szczegółowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności i odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia

Symbol zakładanych efektów uczenia się	Zakładane efekty uczenia się	Odniesienie zakładanych efektów uczenia się do PRK drugiego stopnia
WIEDZA		
C.W1.	zna i rozumie zasady postępowania w najczęstszych chorobach dzieci, z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku;	P6S_WG
C.W2.	zna i rozumie podstawowe normy rozwojowe badania przedmiotowego dziecka;	P6S_WG
C.W3	zna i rozumie wybrane choroby układu oddechowego, układu krążenia i przewodu pokarmowego oraz choroby neurologiczne u dzieci;	P6S_WG
C.W4.	zna i rozumie najczęstsze choroby zakaźne wieku dziecięcego;	P6S_WG
C.W5.	zna i rozumie odrębności morfologiczno-fizjologiczne poszczególnych narządów i układów organizmu w wieku rozwojowym;	P6S_WG
C.W6.	zna i rozumie fizjologię i patofizjologię okresu noworodkowego;	P6S_WG
C.W7.	zna i rozumie wybrane wady wrodzone i choroby uwarunkowane genetycznie;	P6S_WG
C.W8.	zna i rozumie problemy wynikające z niepełnosprawności i chorób przewlekłych;	P6S_WG
C.W9.	zna i rozumie symptomatologię ogólną zaburzeń psychicznych i zasady ich klasyfikacji według głównych systemów klasyfikacyjnych;	P6S_WK
C.W10.	zna i rozumie objawy najczęstszych chorób psychicznych, zasady ich diagnozowania i postępowania terapeutycznego;	P6S_WK
C.W11	zna i rozumie specyfikę zaburzeń psychicznych u dzieci, młodzieży i osób starszych;	P6S_WK
C.W12.	zna i rozumie regulacje prawne dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego;	P6S_WK

C.W13.	zna i rozumie rodzaje środków przymusu bezpośredniego i zasady ich stosowania w systemie ochrony zdrowia;	P6S_WK
C.W14.	zna i rozumie uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów;	P6S_WG
C.W15.	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach medycyny paliatywnej;	P6S_WG
C.W16.	zna i rozumie zasady postępowania ratunkowego w przypadku pacjenta w stanie terminalnym;	P6S_WG
C.W17.	zna i rozumie mechanizmy prowadzące do nagłych zagrożeń zdrowia i życia;	P6S_WG
C.W18.	zna i rozumie mechanizmy działania podstawowych grup leków i leków podawanych samodzielnie przez ratownika medycznego;	P6S_WG
C.W19.	zna i rozumie metody ograniczania bólu, ze szczególnym uwzględnieniem farmakoterapii dzieci;	P6S_WG
C.W20.	zna i rozumie skale oceny bólu i możliwości wdrożenia leczenia przeciwbólowego przez ratownika medycznego;	P6S_WG
C.W21.	zna i rozumie zasady dekontaminacji;	P6S_WG
C.W22.	zna i rozumie techniki symulacji medycznej w niezabiegowych dziedzinach medycyny;	P6S_WG
C.W23.	zna i rozumie stany zagrożenia w chorobach nowotworowych i hematologicznych, zaburzeniach układu krzepnięcia, zespole wykrzepiania wewnątrznaczyniowego i ostrej białaczce oraz zasady postępowania przedszpitalnego w tych stanach;	P6S_WG
C.W24.	zna i rozumie zasady badania podmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych;	P6S_WG
C.W25.	zna i rozumie zasady badania przedmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i udzielania świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe;	P6S_WG
C.W26.	zna i rozumie przyczyny i rodzaje bólu w klatce piersiowej oraz jego diagnostykę;	P6S_WG
C.W27.	zna i rozumie problematykę ostrego zespołu wieńcowego, zawału serca, nadciśnienia tętniczego, rozwarstwienia aorty, niewydolności krążenia, ostrego niedokrwienia kończyny, obrzęku płuc i zatorowości płucnej;	P6S_WG
C.W28.	zna i rozumie problematykę ostrej niewydolności oddechowej;	P6S_WG
C.W29.	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zespole ostrej niewydolności oddechowej, zaostrzeniu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmie, ostrych stanach zapalnych dróg oddechowych i odmie opłucnowej;	P6S_WG
C.W30.	zna i rozumie przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej niewydolności nerek;	P6S_WG
C.W31.	zna i rozumie wybrane choroby przewodu pokarmowego;	P6S_WG
C.W32.	zna i rozumie zagadnienia śpiączki metabolicznej i stanów nagłego zagrożenia w endokrynologii;	P6S_WG
C.W33.	zna i rozumie metody oceny stanu odżywienia;	P6S_WG
C.W34.	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania profilaktycznego w najczęstszych chorobach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i grzybicach, w tym zakażeniach pneumokokowych i meningokokowych, wirusowym zapaleniu wątroby, nabytym niedoborze odporności AIDS, sepsie i zakażeniach szpitalnych;	P6S_WG
C.W35.	zna i rozumie leki stosowane w nagłych chorobach internistycznych, neurologicznych i psychiatrycznych;	P6S_WG
C.W36.	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego;	P6S_WG

C.W37.	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w bólach głowy i chorobach naczyniowych mózgu, w szczególności w udarze mózgu oraz padaczce;	P6S_WG
C.W38.	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo-rdzeniowych;	P6S_WG
C.W39.	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w chorobach otępiennych;	P6S_WG
C.W40.	zna i rozumie rodzaje badań obrazowych oraz obraz radiologiczny podstawowych chorób;	P6S_WG
C.W41.	zna i rozumie zasady łańcucha przeżycia;	P6S_WG
C.W42.	zna i rozumie zasady udzielania pierwszej pomocy pacjentom nieurazowym;	P6S_WG
C.W43.	zna i rozumie zasady ewakuacji poszkodowanych z pojazdu;	P6S_WG
C.W44.	zna i rozumie zasady udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków;	P6S_WG
C.W45.	zna i rozumie zasady i technikę wykonywania opatrunków;	P6S_WG
C.W46.	zna i rozumie zasady przygotowania do zabiegów medycznych w stanach zagrożenia życia;	P6S_WG
C.W47.	zna i rozumie zasady postępowania z pacjentem z założonym cewnikiem zewnętrznym;	P6S_WG
C.W48.	zna i rozumie zasady wykonywania toalety drzewa oskrzelowego u pacjenta zaintubowanego;	P6S_WG
C.W49.	zna i rozumie zasady wykonywania toalety u pacjenta z założoną rurką tracheostomijną i pielęgnacji tracheostomii;	P6S_WG
C.W50.	zna i rozumie techniki zabiegów medycznych wykonywanych samodzielnie przez ratownika medycznego;	P6S_WG
C.W51.	zna i rozumie zasady aseptyki i antyseptyki;	P6S_WG
C.W52.	zna i rozumie zasady zabezpieczania materiału biologicznego do badań;	P6S_WG
C.W53.	zna i rozumie zasady oceny stanu pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania i podjęcia albo odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych, w tym w przypadku rozpoznania zgonu;	P6S_WG
C.W54.	zna i rozumie wskazania do układania pacjenta w pozycji właściwej dla jego stanu lub odniesionych obrażeń;	P6S_WG
C.W55.	zna i rozumie przyczyny i objawy nagłego zatrzymania krążenia;	P6S_WG
C.W56.	zna i rozumie zasady prowadzenia podstawowej i zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u osób dorosłych i dzieci;	P6S_WG
C.W57.	zna i rozumie wskazania do odsysania dróg oddechowych i techniki jego wykonywania;	P6S_WG
C.W58.	zna i rozumie wskazania do przyrządowego i bezprzyrządowego przywracania drożności dróg oddechowych i techniki ich wykonywania;	P6S_WG
C.W59.	zna i rozumie wskazania do podjęcia tlenoterapii biernej lub wentylacji zastępczej powietrzem lub tlenem, ręcznie lub mechanicznie – z użyciem respiratora i techniki ich wykonywania;	P6S_WG
C.W60.	zna i rozumie wskazania do intubacji dotchawiczej w laryngoskopii bezpośredniej przez usta bez użycia środków zwiotczających i do prowadzenia wentylacji zastępczej oraz techniki ich wykonywania;	P6S_WG
C.W61.	zna i rozumie wskazania do wykonania defibrylacji manualnej, zautomatyzowanej i półautomatycznej oraz techniki ich wykonania;	P6S_WG
C.W62.	zna i rozumie wskazania do wykonania kaniulacji żył obwodowych kończyn górnych i dolnych oraz żyły szyjnej zewnętrznej, a także technikę jej wykonania;	P6S_WG

C.W63.	zna i rozumie zasady monitorowania czynności układu oddechowego i układu krążenia metodami nieinwazyjnymi;	P6S_WG
C.W64.	zna i rozumie zasady wykonywania dostępu doszpikowego przy użyciu gotowego zestawu;	P6S_WG
C.W65.	zna i rozumie wskazania do podawania leków drogą dożylną, w tym przez porty naczyniowe, domięśniową, podskórną, dotchawiczą, doustną, doodbytniczą, wziewną i doszpikową oraz techniki tego podawania;	P6S_WG
C.W66.	zna i rozumie wybrane skale oceny śpiączki oraz skale urazowe i rokownicze;	P6S_WG
C.W67.	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności chorób wieku dziecięcego;	P6S_WG
C.W68.	zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu traumatologii dziecięcej;	P6S_WG
C.W69.	zna i rozumie wskazania do stosowania intensywnej terapii i zasady jej stosowania;	P6S_WG
C.W70.	zna i rozumie objawy i rodzaje odmy opłucnowej;	P6S_WG
C.W71.	zna i rozumie objawy krwaka opłucnej, wiotkiej klatki piersiowej i złamania żeber;	P6S_WG
C.W72.	zna i rozumie technikę oznaczania stężeń parametrów krytycznych;	P6S_WG
C.W73.	zna i rozumie procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie leków;	P6S_WG
C.W74.	zna i rozumie zasady podejmowania działań zabezpieczających w celu ograniczenia skutków zdrowotnych zdarzenia;	P6S_WG
C.W75.	zna i rozumie zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej;	P6S_WG
C.W76.	zna i rozumie techniki przygotowania pacjenta do transportu i opieki medycznej podczas transportu;	P6S_WG
C.W77.	zna i rozumie techniki przyjęcia porodu nagłego w warunkach pozaszpitalnych;	P6S_WG
C.W78.	zna i rozumie postępowanie przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u osób dorosłych i dzieci;	P6S_WG
C.W79.	zna i rozumie rodzaje terapii inwazyjnej stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego;	P6S_WG
C.W80.	zna i rozumie rodzaje terapii inwazyjnej stosowane w SOR;	P6S_WG
C.W81.	zna i rozumie stany zagrożenia w chorobach nowotworowych oraz postępowanie przedszpitalne i w SOR w przypadku takich zagrożeń;	P6S_WG
C.W82.	zna i rozumie zasady transportu pacjentów z obrażeniami ciała;	P6S_WG
C.W83.	zna i rozumie procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia wewnętrznego, w szczególności takie jak: elektrostymulacja, kardiowersja, pierwotna przezskórna interwencja wieńcowa (<i>Percutaneous coronary intervention, PCI</i>), kontrapulsacja wewnątrzaoortalna (<i>Intra-aortic balloon pump, IABP</i>), dializa, sztuczna wentylacja i formy krążenia pozaustrojowego;	P6S_WG
C.W84.	zna i rozumie wskazania do leczenia hiperbarycznego;	P6S_WG
C.W85.	zna i rozumie zagrożenia środowiskowe;	P6S_WG
C.W86.	zna i rozumie rodzaje katastrof, procedury medyczne i działania ratunkowe podejmowane w zdarzeniach mnogich i masowych oraz katastrofach, a także w zdarzeniach z wystąpieniem zagrożeń chemicznych, biologicznych, radiacyjnych lub nuklearnych;	P6S_WG
C.W87.	zna i rozumie etyczne aspekty postępowania ratowniczego w zdarzeniach mnogich i masowych oraz katastrofach;	P6S_WK

C.W88.	zna i rozumie zastosowanie symulacji medycznej w nauczaniu procedur zabiegowych;	P6S_WG
C.W89.	zna i rozumie zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej i wodno-elektrolitowej oraz zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w takich zaburzeniach;	P6S_WG
C.W90.	zna i rozumie zasady postępowania profilaktycznego zakażeń w SOR;	P6S_WG
C.W91.	zna i rozumie zasady monitorowania stanu pacjenta w SOR;	P6S_WG
C.W92.	zna i rozumie procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR;	P6S_WG
C.W93.	zna i rozumie rodzaje obrażeń ciała, ich definicje oraz zasady kwalifikacji do centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci;	P6S_WG
C.W94.	zna i rozumie zasady funkcjonowania centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci;	P6S_WG
C.W95.	zna i rozumie zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w obrażeniach: czaszkowo-mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu;	P6S_WG
C.W96.	zna i rozumie procedurę kardiowersji elektrycznej i elektrostymulacji zewnętrznej;	P6S_WG
C.W97.	zna i rozumie zasady cewnikowania pęcherza moczowego;	P6S_WG
C.W98.	zna i rozumie procedurę zakładania sondy żołądkowej i płukania żołądka;	P6S_WG
C.W99.	zna i rozumie wybrane stany nagłe okulistyczne i zasady postępowania przedszpitalnego w tym zakresie;	P6S_WG
C.W100	zna i rozumie wybrane stany nagłe laryngologiczne i zasady postępowania przedszpitalnego w tym zakresie;	P6S_WG
C.W101	zna i rozumie stany zagrożenia zdrowotnego w ginekologii i położnictwie;	P6S_WG
C.W102	zna i rozumie zasady funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;	P6S_WG
C.W103	zna i rozumie rolę i znaczenie Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne;	P6S_WG
C.W104	zna i rozumie zasady wysuwania podejrzenia i rozpoznawania śmierci mózgu;	P6S_WG
C.W105	zna i rozumie podstawowe techniki obrazowe;	P6S_WG
C.W106	zna i rozumie wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących;	P6S_WG
C.W107	zna i rozumie mechanizmy, cele i zasady leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych;	P6S_WG
C.W108	zna i rozumie podstawowe zagadnienia z zakresu medycyny sądowej.	P6S_WK
UMIĘTNOŚCI		
C.U1.	potrafi oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego;	P6S_UW
C.U2.	potrafi układać pacjenta do badania obrazowego;	P6S_UW
C.U3.	potrafi postępować z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych;	P6S_UW
C.U4.	potrafi przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta;	P6S_UW
C.U5.	potrafi dostosowywać sposób postępowania do wieku dziecka;	P6S_UW
C.U6.	potrafi oceniać stan noworodka w skali APGAR;	P6S_UW
C.U7.	potrafi przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych;	P6S_UW
C.U8.	potrafi oceniać stan świadomości pacjenta;	P6S_UW

C.U9.	potrafi układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała;	P6S_UW
C.U10.	potrafi przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu;	P6S_UW
C.U11.	potrafi monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii;	P6S_UW
C.U12.	potrafi interpretować wyniki badań pacjenta z przewlekłą niewydolnością oddechową;	P6S_UW
C.U13.	potrafi wykonywać elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie;	P6S_UW
C.U14.	potrafi monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi;	P6S_UW
C.U15.	potrafi oceniać i opisywać stan somatyczny i psychiczny pacjenta;	P6S_UW
C.U16.	potrafi przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków oraz interakcji między nimi;	P6S_UW
C.U17.	potrafi oceniać stan neurologiczny pacjenta;	P6S_UW
C.U18.	potrafi monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi;	P6S_UW
C.U19.	potrafi prowadzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstępiania od medycznych czynności ratunkowych;	P6S_UO
C.U20.	potrafi podawać pacjentowi leki i płyny;	P6S_UW
C.U21.	potrafi oznaczać stężenie glukozy z użyciem glukometru;	P6S_UW
C.U22.	potrafi zakładać zgłębnik dożołądkowy;	P6S_UW
C.U23.	potrafi zakładać cewnik do pęcherza moczowego;	P6S_UW
C.U24.	potrafi asystować przy czynnościach przygotowawczych do transplantacji narządów;	P6S_UW
C.U25.	potrafi identyfikować na miejscu zdarzenia sytuację narażenia na czynniki szkodliwe i niebezpieczne;	P6S_UW
C.U26.	potrafi przygotowywać pacjenta do transportu;	P6S_UW
C.U27.	potrafi identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego;	P6S_UW
C.U28.	potrafi monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportowych;	P6S_UW
C.U29.	potrafi stosować leczenie przeciwbólowe;	P6S_UW
C.U30.	potrafi oceniać stopień nasilenia bólu według znanych skal;	P6S_UW
C.U31.	potrafi rozpoznawać stan zagrożenia życia u pacjenta po przeszczepie narządu;	P6S_UW
C.U32.	potrafi monitorować czynności życiowe pacjenta podczas badania diagnostycznego;	P6S_UW
C.U33.	potrafi interpretować wyniki podstawowych badań toksykologicznych;	P6S_UW
C.U34.	potrafi rozpoznawać toksydromy;	P6S_UW
C.U35.	potrafi oceniać wskazania do transportu pacjenta do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego i kardiologii inwazyjnej oraz centrum leczenia oparzeń, centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci;	P6S_UW
C.U36.	potrafi szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych i w różnych stanach klinicznych;	P6S_UW
C.U37.	potrafi wiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby;	P6S_UW
C.U38.	potrafi prowadzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem	P6S_UW

	prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora);	
C.U39.	potrafi przywracać drożność dróg oddechowych metodami bezprzyrządowymi;	P6S_UW
C.U40.	potrafi przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi;	P6S_UW
C.U41.	potrafi wykonywać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej;	P6S_UW
C.U42.	potrafi wykonywać konikopunkcję;	P6S_UW
C.U43.	potrafi wdrażać tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech;	P6S_UW
C.U44.	potrafi stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny;	P6S_UW
C.U45.	potrafi prowadzić wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego i respiratora transportowego;	P6S_UW
C.U46.	potrafi wykonywać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego;	P6S_UW
C.U47.	potrafi wykonywać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca;	P6S_UW
C.U48.	potrafi oceniać nagłe zagrożenia neurologiczne u pacjenta;	P6S_UW
C.U49.	potrafi wykonywać dostęp doszpikowy przy użyciu gotowego zestawu;	P6S_UW
C.U50.	potrafi pobierać krew oraz zabezpieczać materiał do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych;	P6S_UW
C.U51.	potrafi tamować krwotoki zewnętrzne i unieruchamiać kończyny po urazie;	P6S_UW
C.U52.	potrafi stabilizować i unieruchamiać kręgosłup;	P6S_UW
C.U53.	potrafi wdrażać odpowiednie postępowanie w odmie opłucnowej zagrażającej życiu;	P6S_UW
C.U54.	potrafi stosować skale ciężkości obrażeń;	P6S_UW
C.U55.	potrafi przyjmować poród nagły w warunkach pozaszpitalnych;	P6S_UW
C.U56.	potrafi decydować o niepodejmowaniu resuscytacji krążeniowo-oddechowej lub o odstąpieniu od jej przeprowadzenia;	P6S_UW
C.U57.	potrafi rozpoznawać pewne znamiona śmierci;	P6S_UW
C.U58.	potrafi dokonywać segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej;	P6S_UW
C.U59.	potrafi działać zespołowo, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych w dzień i w nocy oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego;	P6S_UW
C.U60.	potrafi zaopatrywać krwawienie zewnętrzne;	P6S_UW
C.U61.	potrafi transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych;	P6S_UW
C.U62.	potrafi identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego;	P6S_UW
C.U63.	potrafi identyfikować zagrożenia obrażeń: czaszkowo-mózgowych, klatki piersiowej, jamy brzusznej, kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego oraz miednicy, a także wdrażać postępowanie ratunkowe w przypadku tych obrażeń;	P6S_UW
C.U64.	potrafi identyfikować wskazania do transportu do centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci i zgłaszać obecność kryteriów kwalifikacji kierownikowi zespołu urazowego lub kierownikowi zespołu urazowego dziecięcego;	P6S_UW
C.U65.	potrafi wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza;	P6S_UW

C.U66.	potrafi dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta;	P6S_UW
C.U67.	potrafi monitorować stan pacjenta podczas badania obrazowego.	P6S_UW

Tabela 5. Opis szczegółowych efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych i odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia

Symbol zakładanych efektów uczenia się	Zakładane efekty uczenia się	Odniesienie zakładanych efektów uczenia się do PRK drugiego stopnia
KOMPETECJE SPOŁECZNE		
K.01.	aktywnie słucha, nawiązuje kontakty interpersonalne, skutecznie i empatycznie porozumiewa się z pacjentem;	P6S_UK
K.02.	dostrzega czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta;	P6S_KR
K.03.	samodzielnie wykonuje zawód zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw;	P6S_KK
K.04.	organizuje prace własną i współpracuje w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	P6S_UO
K.05.	dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia, dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	P6S_KK
K.06.	kieruje się dobrem pacjenta.	P6S_KR

2.2 Efekty uczenia się do wykładów ogólnouczelnianych do wyboru

Przedsiębiorczość

Symbol efektu uczenia się	Treść efektu uczenia się	Odniesienie efektu uczenia się do PRK
P_W01	Omawia źródła danych wykorzystywanych w analizie długofalowych trendów rozwoju przedsiębiorczości.	P6S_WG P6S_WK
P_W02	Charakteryzuje metody analizy związków między aktywnością przedsiębiorczą a poziomem rozwoju gospodarczego.	P6S_WG
P_W03	Przedstawia zasady konstruowania wskaźników przedsiębiorczości, swobody prowadzenia działalności gospodarczej i konkurencyjności stosowanych w porównaniach międzynarodowych.	P6S_WG P6S_WK
P_W04	Opisuje teoretyczne podstawy polityki w zakresie przedsiębiorczości i innowacyjności na różnych etapach rozwoju gospodarczego.	P6S_WK
P_W05	Wymienia koncepcje teoretyczne dotyczące roli kapitału zagranicznego dla krajów przyjmujących, zwłaszcza dla sektora MŚP.	P6S_WK
P_U01	Dokonuje analizy porównawczej w skali międzynarodowej związków między rozwojem przedsiębiorczości a otoczeniem instytucjonalnym prowadzenia biznesu.	P6S_UW
P_U02	Dokonuje analizy związku między innowacyjnością a sukcesem w biznesie.	P6S_UW
P_U03	Przeprowadza analizę porównawczą poziomu aktywności przedsiębiorczej w Polsce na tle innych krajów Europy i świata.	P6S_UW
P_U04	Dokonuje oceny zmian otoczenia zewnętrznego i określonych instrumentów polityki gospodarczej na funkcjonowanie sektora MŚP.	P6S_UK
P_U05	Wskazuje zróżnicowaną skuteczność instrumentów polityki gospodarczej stymulujących przedsiębiorczość oraz bierze udział w dyskusji o niej.	P6S_UK
P_U06	Współdziała w innych w ramach prac zespołowych w zakresie przedsiębiorczości.	P6S_UO

P_U07	Samodzielnie planuje swój rozwój oraz własną przedsiębiorczość.	P6S_UU
P_K01	Zna specyfikę przedsiębiorczości kobiet i barier w tej dziedzinie oraz uznaje znaczenie wiedzy w tym zakresie.	P6S_KK
P_K02	Inicjuje działania na rzecz interesu publicznego, a także rozumie różnice motywów podejmowania działalności gospodarczej w zależności od stadium rozwoju gospodarczego.	P6S_KO
P_K03	Rozumie wpływ tradycji, zwyczajów, kultury, religii na decyzje przedsiębiorcze w różnych krajach.	P6S_KR

Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna

Symbol efektu uczenia się	Treść efektu uczenia się	Odniesienie efektu uczenia się do PRK
PE_W01	Wyjaśnia definicje i koncepcje zdrowia, zasoby i czynniki ryzyka dla zdrowia.	P6S_WG
PE_W02	Wymienia podstawowe pojęcia i koncepcje edukacji zdrowotnej.	P6S_WG
PE_W03	W zaawansowanym stopniu omawia prozdrowotne style życia.	P6S_WK
PE_W04	Podaje definicje i założenia promocji zdrowia, w tym promocji zdrowia psychicznego.	P6S_WG
PE_W05	Rozumie związki między promocją zdrowia, profilaktyką i edukacją zdrowotną.	P6S_WG
PE_U01	Diagnostuje potrzeby grupy w zakresie edukacji zdrowotnej oraz wdraża zmiany sposobu żywienia ludności służącej wystąpieniu otyłości.	P6S_UW P6S_UK
PE_U02	Samodzielnie planuje i promuje aktywny i zdrowy tryb życia.	P6S_UO P6S_UU
PE_U03	Stosuje w praktyce metody aktywizujące.	P6S_UW P6S_UU
PE_U04	Współdziała z innymi osobami przy tworzeniu programów promujących zdrowy tryb życia.	P6S_UO P6S_UK
PE_K01	Uznaje zdrowie za wartość dla człowieka oraz zasób dla społeczeństwa.	P6S_KK
PE_K02	Ma świadomość znaczenia tworzenia wzorców zachowań dla innych osób.	P6S_KO
PE_K03	Rozumie potrzebę otwartości, empatii i autentyczności u osób prowadzących edukację zdrowotną oraz współdziałania i partnerstwa w promocji zdrowia.	P6S_KR

Ochrona własności intelektualnej

Symbol efektu uczenia się	Treść efektu uczenia się	Odniesienie efektu uczenia się do PRK
O_W01	Omawia podstawowe pojęcia dotyczące ochrony własności intelektualnej, prawa autorskiego i prawa własności przemysłowej.	P6S_WG P6S_WK
O_W02	Prezentuje podstawowe regulacje prawne dotyczące prawa autorskiego.	P6S_WK
O_W03	Zna zasady prawidłowego korzystania z dóbr niematerialnych.	P6S_WK
O_U01	Prawidłowo interpretuje i wyjaśnia zjawiska prawne związane z prawem autorskim na tle innych dziedzin wiedzy oraz wyjaśnia wzajemne relacje między zjawiskami prawnymi i społecznymi.	P6S_UW
O_U02	Rozpoznaje przypadki korzystania z własności intelektualnej niezgodne z prawem.	P6S_UW
O_U03	Pozyskuje informacje z literatury dotyczącej własności intelektualnej, rejestrów i innych źródeł.	P6S_UW
O_K01	Jest przygotowany do praktycznego korzystania z uregulowania prawa autorskiego z uwzględnieniem uwarunkowań etycznych.	P6S_KK P6S_KR
O_K02	Podejmuje działania mające na celu społeczne uświadomienie wagi własności intelektualnej w społeczeństwie wiedzy.	P6S_KO

Prawa człowieka w XXI wieku

Symbol efektu uczenia się	Treść efektu uczenia się	Odniesienie efektu uczenia się do PRK
---------------------------	--------------------------	---------------------------------------

PC_W01	Posiada pogłębioną wiedzę o przedmiocie i specjalistycznej terminologii z zakresu prawa międzynarodowego praw człowieka.	P6S_WG
PC_W02	Omawia zasady organizacji i funkcjonowania organizacji międzynarodowych, zajmujących się ochroną i zapewnieniem poszanowania praw człowieka.	P6S_WG
PC_W03	Opisuje specyfikę traktatów praw człowieka oraz stosunków prawnych zachodzących między różnymi podmiotami w skali państwowej i międzynarodowej.	P6S_WK
PC_W04	Prezentuje wpływ standardów praw człowieka na prawo i praktykę krajową.	P6S_WK
PC_U01	Wykorzystuje wiedzę teoretyczną do wnikliwego i krytycznego analizowania konkretnych przykładów naruszeń praw człowieka.	P6S_UW
PC_K01	Prawidłowo identyfikuje problemy moralne i dylematy etyczne i rozstrzyga je zgodnie ze standardami praw człowieka.	P6S_KK
PC_K02	Dbą o dorobek prawny i tradycje wykonywanego zawodu, jest gotów do pełnienia roli zawodowej w sposób odpowiedzialny.	P6S_KR
PC_K03	Inicjuje działania na rzecz interesu publicznego w kontekście przestrzegania praw człowieka.	P6S_KO

Prozdrowotne formy ruchu

Symbol efektu uczenia się	Treść efektu uczenia się	Odniesienie efektu uczenia się do PRK
FR_W01	Omawia budowę organizmu człowieka w zakresie biernego i czynnego układu ruchu oraz podstawowe procesy fizjologiczne zachodzące w organizmie człowieka podczas pracy i wypoczynku.	P6S_WG
FR_W02	Charakteryzuje wybrane modele zachowań prozdrowotnych człowieka ze szczególnym uwzględnieniem jego aktywności fizycznej.	P6S_WG
FR_W03	Zna znaczenie prozdrowotnych form aktywności fizycznej współczesnej cywilizacji.	P6S_WK
FR_U01	Wykorzystuje rolę promocji zdrowia i aktywności fizycznej w profilaktyce wykluczenia i patologii społecznych.	P6S_UW
FR_U02	Dbą o własne zdrowie i aktywność fizyczną, a także dyskutuje o nim przy użyciu specjalistycznej terminologii.	P6S_UK
FR_U03	Realizuje program aktywności ruchowej samodzielnie i w grupie.	P6S_UO P6S_UU
FR_K01	Demonstruje postawę promującą zdrowie i aktywność fizyczną wśród społeczeństwa.	P6S_KO
FR_K02	Przestrzega zasad etyki zawodowej i wymaga tego od innych.	P6S_KR

Analiza rynku pracy w Polsce

Symbol efektu uczenia się	Treść efektu uczenia się	Odniesienie efektu uczenia się do PRK
ARP_W01	Definiuje podstawowe pojęcia z zakresu rynku pracy oraz główne czynniki determinujące go.	P6S_WG P6S_WK
ARP_W02	Omawia powiązania rynku pracy w Polsce z innymi sferami życia społeczno-gospodarczego.	P6S_WK
ARP_W03	Zna metody i narzędzia analizy ekonomicznej oraz techniki i narzędzia pozyskiwania danych właściwych dla opisywania zjawisk zachodzących na rynku pracy w Polsce.	P6S_WG P6S_WK
ARP_U01	Wykorzystuje wiedzę na temat metod i narzędzi analizy ekonomicznej oraz technik i narzędzi pozyskiwania danych w celu zebrania i usystematyzowania odpowiednich danych, a następnie na ich podstawie identyfikuje, analizuje i ocenia zjawiska i procesy zachodzące na rynku pracy w Polsce, a także dokonuje – samodzielnie i w zespole – prognozy oraz skutków tych zjawisk.	P6S_UW P6S_UK P6S_UO
ARP_U02	Identyfikuje główne problemy rynku pracy w Polsce i proponuje sposoby ich rozwiązywania.	P6S_UW P6S_UK
ARP_K01	Rozumie potrzebę uczenia się zdobywania nowych umiejętności i kompetencji.	P6S_KK
ARP_K02	Potrafi efektywnie pracować w zespole, podejmować w nim inicjatywę, wykazywać odpowiedzialność za pracę własną oraz innych członków zespołu.	P6S_KO P6S_KR
ARP_K03	Myśli i działa w sposób przedsiębiorczy oraz rozumie społeczne aspekty praktycznego zastosowania nabytej wiedzy.	P6S_KO

Ubezpieczenia społeczne i zdrowotne

Symbol efektu uczenia się	Treść efektu uczenia się	Odniesienie efektu uczenia się do PRK
UB_W01	Prezentuje rodzaje ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych.	P6S_WG
UB_W02	Omawia kryteria warunkujące nabycie praw do emerytur i rent.	P6S_WK
UB_W03	Przedstawia kryteria warunkujące nabycie prawa do zasiłków oraz świadczeń wypadkowych.	P6S_WK
UB_W04	Zna zasady koordynacji systemów ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych obowiązujących w Unii Europejskiej.	P6S_WG P6S_WK
UB_U01	Potrafi wykorzystywać wiedzę z zakresu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych w praktyce zawodowej i życiu codziennym.	P6S_UW
UB_K01	Docenia znajomość regulacji z zakresu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych.	P6S_KK

Marketing w Internecie

Symbol efektu uczenia się	Treść efektu uczenia się	Odniesienie efektu uczenia się do PRK
MI_W01	Definiuje pojęcia charakterystyczne dla e-marketingu i wyjaśnia różnice pomiędzy e-marketingiem a marketingiem klasycznym.	P6S_WG
MI_W02	Omawia metody tradycyjnych i internetowych badań marketingowych oraz uwarunkowania ich stosowania.	P6S_WK
MI_W03	Zna zasady konstruowania kampanii e-mailingowych.	P6S_WK
MI_U01	Stosuje właściwe narzędzia marketingu internetowego do odpowiedniej sytuacji rynkowej.	P6S_UW
MI_U02	Komunikuje się w środowisku internetowym w związku z wykonywaniem zadań marketingowych.	P6S_UK
MI_K01	Krytycznie ocenia przyjęte przez przedsiębiorstwa strategie e-marketingu.	P6S_KK
MI_K02	Rozróżnia działalność etyczną od nieetycznej w e-marketingu.	P6S_KR

Tworzenie biznesplanu

Symbol efektu uczenia się	Treść efektu uczenia się	Odniesienie efektu uczenia się do PRK
B_W01	Zna zasady prawne i etyczne uwarunkowania związane z wykonywanym zawodem.	P6S_WK
B_W02	Zna zasady tworzenia biznesplanu przedsiębiorstwa.	P6S_WG
B_W03	Posiada elementarną wiedzę z zakresu marketingu, ekonomii, zarządzania i organizacji przedsiębiorstw niezbędną do prowadzenia działalności w warunkach konkurencji i wolnego rynku.	P6S_WK
B_W04	Zna podstawy technik informatycznych, baz danych oraz sposoby pozyskiwania i przetwarzania informacji.	P6S-WK
B_U01	Potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę i posługuje się prawidłową terminologią w procesie tworzenia biznesplanu.	P6S_UW
B_U02	Potrafi korzystać z podstawowych technik informatycznych. Posiada znajomość obsługi komputera w zakresie edycji tekstu, przygotowania prezentacji, gromadzenia informacji, analizy statystycznej, obsługi arkusza kalkulacyjnego, podstaw grafiki komputerowej.	P6S_UW
B_U03	Potrafi wybrać odpowiednią formę organizacyjno-prawną działalności gospodarczej.	P6S_UO
B_K01	Jest świadom potrzeby ustawicznego doskonalenia zawodowego.	P6S_KK
B_K02	Posiada świadomość własnych ograniczeń i rozumie potrzebę konsultacji z ekspertami.	P6S_KK
B_K03	Potrafi pracować w zespole, efektywnie wypełniając powierzone zadania, wykazując zdolności komunikacyjne oraz organizacyjne.	P6S_KO
B_K04	Jest przedsiębiorczy, wykazuje inicjatywę i samodzielność w działaniu.	P6S_KR

Metody skutecznego kierowania zespołem

Symbol efektu uczenia się	Treść efektu uczenia się	Odniesienie efektu uczenia się do PRK
MK_W01	Rozumie istotę pracy zespołowej, norm zespołowych i spójności zespołu.	P6S_WG
MK_W02	Omawia metody stymulowania efektywności pracy zespołowej oraz wymienia bariery skutecznego komunikowania się.	P6S_WK
MK_W03	Charakteryzuje wpływ sprawnego systemu komunikowania się na skuteczną i efektywną pracę zespołu.	P6S_WK
MK_U01	Rozwiązuje złożone i nietypowe problemy przy wykorzystaniu znajomości metod skutecznego komunikowania się.	P6S_UW
MK_U02	Skutecznie komunikuje się z otoczeniem, współdziała z innymi osobami w ramach prac zespołowych.	P6S_UK P6S_UO
MK_K01	Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę na temat metod skutecznego kierowania zespołem.	P6S_KK
MK_K02	W kierowaniu zespołem przestrzega zasad etyki i wymaga tego od innych.	P6S_KR

Komunikacja w biznesie

Symbol efektu uczenia się	Treść efektu uczenia się	Odniesienie efektu uczenia się do PRK
KB_W01	Ma wiedzę o istocie oraz zakresie komunikacji interpersonalnej i masowej w biznesie.	P6S_WG
KB_W02	Omawia warunki realizacji procesu komunikacyjnego w działalności biznesowej – komunikacji interpersonalnej oraz masowej.	P6S_WK
KB_W03	Opisuje relacje między zjawiskami, podmiotami i strukturami w komunikacji biznesowej.	P6S_WK
KB_W04	Wymienia metody umożliwiające badanie skuteczności i efektywności procesu komunikacyjnego w biznesie.	P6S_WG
KB_W05	Prezentuje akty prawne i inne regulacje związane z procesem komunikacji i tworzeniem wizerunku w otoczeniu rynkowym.	P6S_WK
KB_U01	Wdraża rozwiązania służące do skutecznego budowania pozytywnego wizerunku organizacji, dobiera działania umożliwiające optymalizację działań komunikacyjnych.	P6S_UW
KB_U02	Aktywnie uczestniczy w działaniach związanych z procesem komunikacyjnym, współpracuje w zespole.	P6S_UO
KB_U03	Samodzielnie planuje i realizuje własne uczenie się przez całe życie.	P6S_UU
KB_K01	Rozumie konieczność uzupełniania wiedzy w zakresie skutecznego i efektywnego komunikowania indywidualnego i masowego organizacji.	P6S_KK
KB_K02	Kieruje się wartościami osobistymi związanymi z etyką i społeczną odpowiedzialnością w zakresie związanym z działalnością budowania więzi komunikacyjnej biznesu i otoczenia rynkowego.	P6S_K0 P6S_KR
KB_K03	Jest przygotowany do pracy i komunikowania się w zespole.	P6S_KR
KB_K04	Myśli i działa w sposób przedsiębiorczy, wykorzystuje środki multimedialne do komunikacji w biznesie.	P6S_KO

Rola mediów we współczesnym świecie

Symbol efektu uczenia się	Treść efektu uczenia się	Odniesienie efektu uczenia się do PRK
M_W01	Omawia funkcjonowanie środków masowego przekazu.	P6S_WK
M_W02	Opisuje relacje między środkami masowego przekazu a innymi aktorami komunikowania międzynarodowego.	P6S_WG
M_U01	Wykorzystuje rolę mediów w tworzeniu przekazu na temat wydarzeń i procesów politycznych we współczesnym świecie.	P6S_UW
M_U02	Dokonuje porównania mediów w systemach otwartych i zamkniętych.	P6S_UW
M_U03	Posługuje się specjalistyczną terminologią stosowaną w mediach masowych, w tym social mediach.	P6S_WK
M_K01	Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę oraz jej źródła w mediach.	P6S_KK
M_K02	Jest zdolny do analizowania przyczyn i przebiegu zjawisk, związanych z funkcjonowaniem mediów w różnych kontekstach społecznych, politycznych i kulturowych.	P6S_KO
M_K03	Przestrzega zasad etyki zawodowej i wymaga tego od innych.	P6S_KR

3. Opis programu studiów

3.1 Zajęcia zorganizowane – liczba godzin i punktów ECTS

Objaśnienie skrótów:

BUNA – zajęcia bez udziału nauczyciela

PDW – przedmioty do wyboru

Tabela 6. Wykaz przedmiotów z liczbą punktów ECTS oraz liczbą godzin kształcenia ogółem, z bezpośrednim udziałem nauczyciela i bez udziału nauczyciela dla kierunku ratownictwo medyczne

KIERUNEK: RATOWNICTWO MEDYCZNE							
studia stacjonarne, pierwszego stopnia, profil praktyczny, cykl kształcenia 2022-2025							
l.p.	Nazwa przedmiotu	Razem liczba godzin	Liczba godzin z udziałem nauczyciela	Liczba godzin BUNA	Razem pkt ECTS	Liczba pkt ECTS z udziałem nauczyciela	Liczba pkt ECTS BUNA
0	BHP	4	4	0	0		
A. NAUKI PODSTAWOWE (250 godzin i 16 ECTS)							
1.	Anatomia	80	60	20	4	3	1
2.	Fizjologia z elementami fizjologii klinicznej	45	45	0	4	4	0
3.	Biologia i mikrobiologia	24	24	0	1,5	1,5	0
4.	Biofizyka i biochemia z elementami chemii	24	24	0	1,5	1,5	0
5.	Farmakologia z toksykologią	24	24	0	2	2	0
6.	Informatyka i biostatystyka	29	12	17	1	0,5	0,5
7.	Patologia	24	24	0	2	2	0
Suma		250	213	37	16	14,5	1,5
B. NAUKI BEHAVIORALNE I SPOŁECZNE (475 godzin i 32 ECTS)							
1.	Socjologia medycyny	18	18	0	1,5	1,5	0
2.	Psychologia	53	30	23	2,5	1,5	1
3.	Dydaktyka medyczna	54	30	24	2,5	1,5	1
4.	Etyka zawodowa ratownika medycznego	15	15	0	1,5	1,5	0
5.	Prawo medyczne	62	21	41	3	1,5	1,5
6.	Zdrowie publiczne	53	24	29	3	2	1
7.	Ekonomia i zarządzanie w ochronie zdrowia	75	18	57	3	1	2
8.	Badania naukowe w ratownictwie medycznym	100	39	61	4	1,5	2,5
9.	Język obcy	150	90	60	6	3	3
10.	Wychowanie fizyczne	60	60	0	0	0	0
11.	Zajęcia sprawnościowe z elementami ratownictwa specjalistycznego	125	66	59	5	3	2
Suma		765	411	354	32	18	14
C. NAUKI KLINICZNE (1690 godzin i 81 ECTS)							
1.	Pediatrya	106	77	29	4,5	3	1,5
2.	Choroby wewnętrzne z elementami onkologii	93	61	32	4	2,5	1,5
3.	Neurologia	65	43	22	3	2	1
4.	Psychiatria	64	43	21	3	2	1
5.	Choroby zakaźne i tropikalne	18	18	0	1,5	1,5	0
6.	Kardiologia	65	46	19	3	2	1
7.	Medycyna katastrof	12	12	0	1	1	0
8.	Medycyna taktyczna	12	12	0	1	1	0
9.	Podstawowe zabiegi medyczne	125	86	39	6	4	2
10.	Techniki zabiegów medycznych	102	64	38	5	3,5	1,5
11.	Farmakologia i toksykologia kliniczna	53	30	23	2,5	1,5	1
12.	Medycyna ratunkowa	144	106	38	7	5	2
13.	Procedury ratunkowe przedszpitalne	38	24	14	2	1,5	0,5

14.	Procedury ratunkowe wewnątrzszpitalne	36	24	12	2	1,5	0,5
15.	Medyczne czynności ratunkowe	269	201	68	12	9	3
16.	Ginekologia i położnictwo	65	43	22	3	2	1
17.	Chirurgia	80	61	19	3,5	2,5	1
18.	Ortopedia i traumatologia narządu ruchu	65	43	22	3	2	1
19.	Intensywna terapia	93	49	44	4	2	2
20.	Neurochirurgia	12	12	0	1	1	0
21.	Okulistyka	12	12	0	1	1	0
22.	Laryngologia	12	12	0	1	1	0
23.	Urologia	12	12	0	1	1	0
24.	Medycyna sądowa	12	12	0	1	1	0
25.	Przygotowanie do egzaminu dyplomowego i egzamin dyplomowy	125	30	95	5	1	4
Suma		1690	1133	557	81	55,5	25,5
DO DYSPOZYCJI UCZELNI (300 godzin - 15 ECTS), w tym 200 godzin i 10 ECTS stanowią zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne + inne WDW (zajęcia do wyboru ≥ 5% ze 180 ECTS)							
1.	Pierwsza pomoc i kwalifikowana pierwsza pomoc	65	45	20	3	2	1
2.	Metodyka nauczania pierwszej pomocy i kwalifikowanej pierwszej pomocy	50	15	35	2	0,5	1,5
3.	Podstawy transplantologii	12	12	0	1	1	0
4.	PDW: Diagnostyka laboratoryjna w stanach nagłych /lub Diagnostyka radiologiczna	75	34	41	3	1,5	1,5
5.	PDW: Leczenie bólu w zespołach ratownictwa medycznego lub Interpretacja zapisu EKG w stanach nagłych	75	34	41	3	1,5	1,5
6.	PDW: Przedsiębiorczość / Promocja Zdrowia i edukacja zdrowotna / Ochrona własności intelektualnej / Prawa człowieka w XXI wieku / Prozdrowotne formy ruchu / Analiza rynku pracy w Polsce	45	45	0	1,5	1,5	0
7.	PDW: Ubezpieczenia społeczne i zdrowotne / Marketing w internecie / Tworzenie biznesplanu / Metody skutecznego kierowania zespołem / Komunikacja w biznesie / Rola mediów we współczesnym świecie	45	45	0	1,5	1,5	0
Suma		367	230	137	15	9,5	5,5
D. PRAKTYKI ZAWODOWE (960 godzin i 36 ECTS)							
Praktyki zawodowe śródroczne							
1.	Oddział Chirurgii	60	0	60	2	0	2
2.	Oddział Ortopedyczno-Urazowy	50	0	50	2	0	2
3.	Oddział Chorób wewnętrznych	50	0	50	2	0	2
4.	Szpitalny Oddział Ratunkowy (SOR)	100	0	100	4	0	4
5.	Oddział Neurologii	50	0	50	2	0	2
6.	Oddział Kardiologii	50	0	50	2	0	2
7.	Oddział Pediatrii	50	0	50	2	0	2
8.	Zespoły Ratownictwa Medycznego	50	0	50	2	0	2
Praktyki zawodowe wakacyjne							
1.	Szpitalny Oddział Ratunkowy (SOR)	168	0	168	6	0	6
2.	Zespoły Ratownictwa Medycznego	168	0	168	6	0	6
3.	Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii	164	0	164	6	0	6
Suma		960	0	960	36	0	36
Razem wszystkie przedmioty (bez godzin BHP)		4032	1987	2045	180	97,5	82,5
KIERUNEK: RATOWNICTWO MEDYCZNE							
studia niestacjonarne, pierwszego stopnia, profil praktyczny, cykl kształcenia 2022-2025							
l.p.	Nazwa przedmiotu	Razem liczba godzin	Liczba godzin z udziałem nauczyciela	Liczba godzin BUNA	Razem liczba pkt ECTS	Liczba pkt ECTS z udziałem nauczyciela	Liczba pkt ECTS BUNA

0	BHP	4	4	0	0		
A. NAUKI PODSTAWOWE (250 godzin i 16 ECTS)							
1.	Anatomia	100	45	55	4	1,5	2,5
2.	Fizjologia z elementami fizjologii klinicznej	100	45	55	4	2	2
3.	Biologia i mikrobiologia	38	12	26	1,5	0,5	1
4.	Biofizyka i biochemia z elementami chemii	37	12	25	1,5	0,5	1
5.	Farmakologia z toksykologią	50	15	35	2	0,5	1,5
6.	Informatyka i biostatystyka	25	12	13	1	0,5	0,5
7.	Patologia	50	24	26	2	1	1
	Suma	400	165	235	16	6,5	9,5
B. NAUKI BEHAVIORALNE I SPOŁECZNE (475 godzin i 32 ECTS)							
1.	Socjologia medycyny	37	12	25	1,5	0,5	1
2.	Psychologia	62	27	35	2,5	1	1,5
3.	Dydaktyka medyczna	63	24	39	2,5	1	1,5
4.	Etyka zawodowa ratownika medycznego	38	9	29	1,5	0,5	1
5.	Prawo medyczne	75	18	57	3	1	2
6.	Zdrowie publiczne	75	18	57	3	1	2
7.	Ekonomia i zarządzanie w ochronie zdrowia	75	18	57	3	1	2
8.	Badania naukowe w ratownictwie medycznym	100	39	61	4	1,5	2,5
9.	Język obcy	150	90	60	6	3	3
10.	Zajęcia sprawnościowe z elementami ratownictwa specjalistycznego	125	66	59	5	3	2
	Suma	800	321	479	32	13,5	18,5
C. NAUKI KLINICZNE (1690 godzin i 81 ECTS)							
1.	Pediatrya	113	71	42	4,5	2,5	2
2.	Choroby wewnętrzne z elementami onkologii	100	61	39	4	2	2
3.	Neurologia	75	43	32	3	1,5	1,5
4.	Psychiatria	75	40	35	3	1,5	1,5
5.	Choroby zakaźne i tropikalne	38	18	20	1,5	0,5	1
6.	Kardiologia	75	46	29	3	1,5	1,5
7.	Medycyna katastrof	25	9	16	1	0,5	0,5
8.	Medycyna taktyczna	25	9	16	1	0,5	0,5
9.	Podstawowe zabiegi medyczne	150	80	70	6	3	3
10.	Techniki zabiegów medycznych	125	58	67	5	2,5	2,5
11.	Farmakologia i toksykologia kliniczna	63	30	33	2,5	1	1,5
12.	Medycyna ratunkowa	178	106	72	7	3,5	3,5
13.	Procedury ratunkowe przedszpitalne	50	24	26	2	1	1
14.	Procedury ratunkowe wewnątrzszpitalne	50	24	26	2	1	1
15.	Medyczne czynności ratunkowe	300	201	99	12	7,5	4,5
16.	Ginekologia i położnictwo	75	40	35	3	1,5	1,5
17.	Chirurgia	88	61	27	3,5	2	1,5
18.	Ortopedia i traumatologia narządu ruchu	75	43	32	3	1,5	1,5
19.	Intensywna terapia	100	49	51	4	1,5	2,5
20.	Neurochirurgia	25	9	16	1	0,5	0,5
21.	Okulistyka	25	9	16	1	0,5	0,5
22.	Laryngologia	25	9	16	1	0,5	0,5
23.	Urologia	25	9	16	1	0,5	0,5
24.	Medycyna sądowa	25	9	16	1	0,5	0,5
25.	Przygotowanie do egzaminu dyplomowego i egzamin dyplomowy	125	30	95	5	1	4
	Suma	2030	1088	942	81	40	41
DO DYSPOZYCJI UCZELNI (300 godzin - 15 ECTS), w tym 200 godzin i 10 ECTS stanowią zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne + inne WDW (zajęcia do wyboru $\geq$ 5% ze 180 ECTS)							

1.	Pierwsza pomoc i kwalifikowana pierwsza pomoc	75	45	30	3	1,5	1,5
2.	Metodyka nauczania pierwszej pomocy i kwalifikowanej pierwszej pomocy	50	15	35	2	0,5	1,5
3.	Podstawy transplantologii	25	12	13	1	0,5	0,5
4.	PDW: Diagnostyka laboratoryjna w stanach nagłych /lub Diagnostyka radiologiczna	75	34	41	3	1,5	1,5
5.	PDW: Leczenie bólu w zespołach ratownictwa medycznego lub Interpretacja zapisu EKG w stanach nagłych	75	34	41	3	1,5	1,5
6.	PDW: Przedsiębiorczość / Promocja Zdrowia i edukacja zdrowotna / Ochrona własności intelektualnej / Prawa człowieka w XXI wieku / Prozdrowotne formy ruchu / Analiza rynku pracy w Polsce	45	45	0	1,5	1,5	0
7.	PDW: Ubezpieczenia społeczne i zdrowotne / Marketing w internecie / Tworzenie biznesplanu / Metody skutecznego kierowania zespołem / Komunikacja w biznesie / Rola mediów we współczesnym świecie	45	45	0	1,5	1,5	0
	Suma	390	230	160	15	8,5	6,5
D. PRAKTYKI ZAWODOWE (960 godzin i 36 ECTS)							
Praktyki zawodowe śródroczne							
1.	Oddział Chirurgii	60	0	60	2	0	2
2.	Oddział Ortopedyczno-Urazowy	50	0	50	2	0	2
3.	Oddział Chorób wewnętrznych	50	0	50	2	0	2
4.	Szpitalny Oddział Ratunkowy (SOR)	100	0	100	4	0	4
5.	Oddział Neurologii	50	0	50	2	0	2
6.	Oddział Kardiologii	50	0	50	2	0	2
7.	Oddział Pediatrii	50	0	50	2	0	2
8.	Zespoły Ratownictwa Medycznego	50	0	50	2	0	2
Praktyki zawodowe wakacyjne							
1.	Szpitalny Oddział Ratunkowy (SOR)	168	0	168	6	0	6
2.	Zespoły Ratownictwa Medycznego	168	0	168	6	0	6
3.	Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii	164	0	164	6	0	6
	Suma	960	0	960	36	0	36
Razem wszystkie przedmioty (bez godzin BHP)		4580	1804	2776	180	68,5	111,5

3.2 Wskaźniki charakteryzujące program studiów

Tabela 7. Wskaźniki charakteryzujące program studiów, liczba godzin zajęć zorganizowanych i punktów ECTS

Lp.	Wskaźniki dla studiów w formie stacjonarnej	Liczba godzin	Liczba pkt ECTS
1.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom dydaktycznym, odpowiadająca profilowi kształcenia praktycznego, w ramach zajęć w grupie C, w tym praktyki zawodowe	2388	93
2.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana do zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów	1987	97,5
3.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom dydaktycznym z zakresu nauk podstawowych	250	16
4.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom dydaktycznym z zakresu nauk behawioralnych i społecznych	765	32
5.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom dydaktycznym z zakresu nauk klinicznych	1690	81
6.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom dydaktycznym z zakresu praktyk zawodowych	960	36
7.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom dydaktycznym do dyspozycji uczelni ogółem	367	15

8.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom dydaktycznym do dyspozycji uczelni w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne	250	10
9.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom dydaktycznym do dyspozycji uczelni do wyboru przez studenta	240	9 (5%)
10.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom w ramach przygotowania do egzaminu dyplomowego	125	5
11.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom z języka obcego	150	6
12.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom z wychowania fizycznego	Studia niestacjonarne	-
13.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom sprawnościowym z elementami ratownictwa specjalistycznego	125	5

Lp.	Wskaźniki dla studiów w formie niestacjonarnej	Liczba godzin	Liczba pkt ECTS
1	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom dydaktycznym, odpowiadająca profilowi kształcenia praktycznego, w ramach zajęć w grupie C, w tym praktyki zawodowe	2386	93
2.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana do zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów	1804	68,5
3.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom dydaktycznym z zakresu nauk podstawowych	400	16
4.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom dydaktycznym z zakresu nauk behawioralnych i społecznych	800	32
5.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom dydaktycznym z zakresu nauk klinicznych	2030	81
6.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom dydaktycznym z zakresu praktyk zawodowych	960	36
7.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom dydaktycznym do dyspozycji uczelni ogółem	390	15
8.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom dydaktycznym do dyspozycji uczelni w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne	250	10
9.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom dydaktycznym do dyspozycji uczelni do wyboru przez studenta	240	9 (5%)
10.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom w ramach przygotowania do egzaminu dyplomowego	125	5
11.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom z języka obcego	150	6
12.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom z wychowania fizycznego	Studia niestacjonarne	Nie dotyczy
13.	Liczba godzin i pkt ECTS przyporządkowana zajęciom sprawnościowym z elementami ratownictwa specjalistycznego	125	5

Tabela 8. Wymiar godzin i punktów ECTS przyporządkowany do przedmiotów do wyboru dla studiów w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej

Nazwa przedmiotu		Liczba godzin	Liczba punktów ECTS
1.	PDW: Diagnostyka laboratoryjna w stanach nagłych /lub Diagnostyka radiologiczna	75	3
2.	PDW: Leczenie bólu w zespołach ratownictwa medycznego /lub Interpretacja zapisu EKG w stanach nagłych	75	3
3.	PDW: Przedsiębiorczość / Promocja Zdrowia i edukacja zdrowotna / Ochrona własności intelektualnej / Prawa człowieka w XXI wieku / Prozdrowotne formy ruchu / Analiza rynku pracy w Polsce	45	1,5
4.	PDW: Ubezpieczenia społeczne i zdrowotne / Marketing w internecie / Tworzenie biznesplanu / Metody skutecznego kierowania zespołem / Komunikacja w biznesie / Rola mediów we współczesnym świecie	45	1,5
razem		240	9

Przedmioty do wyboru stanowią 5% ogólnej liczby punktów ECTS 180 ECTS, które zostały przypisane do programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne.

3.3 Harmonogram realizacji programu studiów – plan studiów (Załącznik 1)

3.4 Opis przedmiotów/modułów zajęć wraz z przypisaniem do każdego przedmiotu efektów uczenia się oraz treści programowych, form i metod kształcenia, liczby punktów ECTS oraz sposobów weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia się (Załącznik 2)

4. Metody i formy kształcenia

4.1 Metody kształcenia

W realizacji programu kształcenia na kierunku pielęgniarstwo wykorzystywane są następujące metody kształcenia:

- metody podające (służą przyswajaniu/ asymilacji przekazywanej wiedzy, głównie poprzez wykład informacyjny, opis, objaśnienie),
- metody problemowe (służą samodzielnemu dochodzeniu do wiedzy, oparte są na twórczej aktywności poznawczej, polegającej na rozwiązywaniu problemów, np. wykład problemowy, metoda przypadków, dyskusja),
- metody praktyczne (ułatwiają studentom bezpośrednie poznanie rzeczywistości oraz pozwalają na wykorzystanie posiadanej przez nich wiedzy w rozwiązywaniu problemów praktycznych, np. pokaz, instruktaż, ćwiczenia symulacje medyczne, zajęcia praktyczne, itd.

4.2 Formy kształcenia

Na kierunku ratownictwo medyczne stosowane są formy kształcenia:

- wykłady (obowiązkowe, dodatkowe, do wyboru),
- ćwiczenia audytoryjne,
- ćwiczenia symulacyjne,
- laboratoria (językowe),
- seminaria dyplomowe,
- zajęcia praktyczne,
- praktyki zawodowe,
- e-learning,
- samokształcenie - ukierunkowywane przez nauczycieli akademickich.

Wykłady prowadzone są dla całego rocznika w aulach wyposażonych w sprzęt multimedialny (prowadzący ma do dyspozycji komputer, projektor i/lub rzutnik slajdów). Zajęcia wykładowe służą głównie przekazywaniu i strukturyzacji wiedzy – prezentacji definicji, wyjaśnianiu pojęć i problemów. Wykłady pozwalają studentom nabyć umiejętności uchwycenia i zarejestrowania podstawowych treści z zakresu dyscypliny naukowej, do której przyporządkowany jest kierunek ratownictwo medyczne (nauki medyczne jako dyscyplina wiodąca). Umiejętności te są doskonalone na ćwiczeniach audytoryjnych, laboratoriach oraz w ramach pracy własnej studenta przez korzystanie z podręczników i właściwych stron www. Uczelnia umożliwia realizację zajęć dodatkowych, uzupełniających efekty uczenia się w grupach zajęć A, B i C. Wykłady dodatkowe poszerzają wiedzę kierunkową, pozwalają na pogłębianie wiedzy

teoretyczno-praktycznej z zakresu obszaru kształcenia. Wykłady do wyboru poszerzają horyzonty myślowe studenta, zgodnie z indywidualnymi zainteresowaniami.

Ćwiczenia audytoryjne prowadzone są w mniej licznych grupach studentów (od 24 do 36 studentów), ćwiczenia laboratoryjne od 15 do 30 studentów. Prowadzący oraz studenci – w zależności od potrzeb dysponują stosowanym wyposażeniem sal dydaktycznych, wyposażonych w komputer sprzężony z projektorem. Ćwiczenia są aktywną formą zajęć dydaktycznych w czasie, których studenci samodzielnie próbują rozwiązać postawione problemy, a w razie potrzeby korzystają z pomocy prowadzącego. Na ćwiczeniach audytoryjnych, a w szczególności na laboratoriach i seminariach większy nacisk jest położony na metody problemowe i praktyczne oraz wykorzystywanie aktywizujących form prowadzenia zajęć. Należą do nich: dyskusja, praca w grupie, prezentacje multimedialne, przygotowywanie i prezentacja referatów. Zajęcia ćwiczeniowe, laboratoryjne i seminaryjne pozwalają na nawiązanie dwustronnej komunikacji ze studentami i dają możliwość oceny nie tylko stopnia zapamiętywania wiadomości, ale także ich rozumienia.

Ważne jest zapewnienie komunikacji pomiędzy prowadzącym zajęcia a grupą studentów, tak aby spostrzeżenia dotyczące realizacji celów kształcenia były przekazywane na bieżąco. Osiąga się to przez umowne „przypisane” nauczyciela akademickiego do określonej grupy oraz koordynację zajęć ćwiczeniowych z tego samego przedmiotu w sytuacji, gdy zajęcia w grupach są prowadzone przez różnych nauczycieli akademickich. Problem komunikacji rozwiązany jest przez wyznaczanie dla każdego przedmiotu koordynatora, którym z reguły jest osoba prowadząca wykład lub ich moduł. Ćwiczenia laboratoryjne są jedną z najbardziej praktycznych form zajęć dydaktycznych.

Ćwiczenia symulacyjne prowadzone są w grupach od 8 do 12 studentów. Nauczyciele przedmiotu – praktycy oraz studenci - w zależności od potrzeb - dysponują stosowanym wyposażeniem pracowni umiejętności praktycznych. Głównym celem symulacji jest imitowanie lub naśladowanie określonych kompetencji lub schematów działania w celu nauki lub testowania umiejętności. Zaletą symulacji jest to, że umożliwia ona studentowi wykonanie zadania lub poradzenie sobie ze scenariuszem klinicznym w otoczeniu podobnym do rzeczywistego, bez narażania pacjenta na niebezpieczeństwo, co pomaga w uczeniu się oraz doskonaleniu umiejętności. Symulacja pozwala na naukę skomplikowanych czynności na manekinach, bez konieczności wykonywania, często po raz pierwszy, czynności medycznych na pacjentach. Studenci uczą się określonych umiejętności, podejmowania decyzji klinicznych, komunikacji i pracy zespołowej w środowisku, które jest bezpieczne zarówno dla pacjenta, jak i dla studenta.

Symulacja jest techniką stosowaną w edukacji w celu rozwijania umiejętności i doświadczenia uczących się poprzez wierne odtworzenie warunków oraz sytuacji na bazie specjalnie przygotowanych scenariuszy, opartych na rzeczywistych zdarzeniach spotykanych w praktyce klinicznej. Symulacje zapewniają studentom bardzo dobre warunki do ćwiczenia i sprawdzania poziomu nabytych umiejętności klinicznych, zarówno technicznych, jak i nietechnicznych, przy równoczesnym braku ryzyka dla pacjenta.

Samokształcenie jest uwzględnione w planie studiów jako samodzielna praca studenta pod opieką nauczyciela akademickiego. Celem jest aktywizowanie studentów do pracy poza godzinami zajęć dydaktycznych, kształtowanie umiejętności samodzielnego korzystania z fachowej literatury i wyszukiwania potrzebnych informacji, wdrożenie studentów do samodzielnego nabywania sprawności zawodowych i rozwiązywania problemów związanych z praktyką.

Samokształcenie odbywa się pod nadzorem nauczyciela akademickiego prowadzącego przedmiot, między innymi w ramach udzielanych konsultacji. Indywidualna praca studenta uwzględniana jest przy zaliczaniu przedmiotu. Wdrażaną, względnie nową formą prowadzenia zajęć - wymagającą od studenta odpowiedniego, antycypacyjnego przygotowania, w trybie samokształceniowym - jest zapowiadanie na danych zajęciach przedmiotu/istoty kolejnych zajęć.

E-learning to nowoczesna metoda przekazywania wiedzy, wykorzystująca bogaty zestaw środków elektronicznej transmisji informacji, w tym Internet, technologię ekstranetu i intranetu, nagrania audio i wideo. E-learning to zdalne nauczanie wykorzystywane jako metoda uzupełniająca tradycyjne metody nauczania.

Konsultacje - na początku roku akademickiego wykładowcy podają do wiadomości studentom terminy, godziny i miejsce konsultacji. Istnieje również możliwość mailowego kontaktowania się z prowadzącymi zajęcia. Zazwyczaj konsultacje odbywają się w dniach, w których prowadzący mają zajęcia, przed lub po ich zakończeniu.

5. Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne

5.1 Cel kształcenia praktycznego

Kształcenie praktyczne jest integralną częścią edukacji na kierunku ratownictwo medyczne, którego celem jest przygotowanie studenta do realizacji zadań zawodowych.

Podczas kształcenia praktycznego, w skład, którego wchodzić ćwiczenia symulacyjne, zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe studentka/student zdobywa umiejętności praktyczne i kompetencje społecznie potrzebne do wykonywania zawodu ratownika medycznego zgodne z obowiązującymi efektami uczenia się dla kierunku ratownictwo medyczne zawartymi w *Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz. U. 2021, poz. 755)*.

Celem ćwiczeń symulacyjnych realizowanych w toku studiów jest kształtowanie umiejętności praktycznych przygotowujących studentów do ich realizacji w warunkach naturalnych podczas zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.

Celem zajęć praktycznych jest zdobycie przez studenta określonych umiejętności w warunkach naturalnych, niezbędnych do wykonywania zadań zawodowych pod kierunkiem nauczyciela akademickiego oraz przygotowanie do samodzielnego odbywania praktyk zawodowych pod kierunkiem opiekuna praktyk. Ponadto poznanie specyfiki pracy ratownika medycznego w różnych zakładach/instytucjach podmiotu leczniczego oraz kształtowanie samodzielności decydowania i działania.

Celem praktyki zawodowej jest kształtowanie, doskonalenie i utrwalenie umiejętności zawodowych.

W trakcie kształcenia praktycznego studentka/student pogłębia wiedzę, zdobywa umiejętności i kompetencje społeczne obejmujące następujące obszary (*zgodnie ze standardem kształcenia na kierunku ratownictwo medyczne*).

- 1) W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:
  - medyczne czynności ratunkowe i świadczenia zdrowotne inne niż medyczne czynności ratunkowe podejmowane przez ratownika medycznego,
  - problematykę z zakresu dyscyplin naukowych – nauki medyczne i nauki o zdrowiu – w stopniu podstawowym,
  - systemy ratownictwa medycznego w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach;

- regulacje prawne, zasady etyczne i deontologię, odnoszące się do wykonywania zawodu ratownika medycznego.
- 2) W zakresie umiejętności absolwent:
- rozpoznaje stany nagłego zagrożenia zdrowotnego,
  - prowadzi medyczne czynności ratunkowe i udziela świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe podejmowane przez ratownika medycznego,
  - podejmuje działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób,
  - współdziała z pracownikami jednostek systemu ratownictwa medycznego i innych podmiotów w zdarzeniach jednostkowych, mnogich, masowych i katastrofach,
  - inicjuje, wspiera i organizuje działania społeczności lokalnej na rzecz upowszechniania zasad udzielania pierwszej pomocy,
  - promuje znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i medycznych czynności ratunkowych,
  - planuje własną aktywność edukacyjną i stale doskonali się w celu aktualizacji wiedzy.
- 3) W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:
- aktywnie słuchania, nawiązuje kontakty interpersonalne, skutecznie i z empatią porozumiewa się z pacjentem,
  - dostrzega czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta,
  - samodzielnie wykonuje zawód zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz posiada holistyczne i zindywidualizowane podejście do pacjenta, uwzględniające poszanowanie jego praw,
  - organizuje pracę własną i współpracuje w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym,
  - dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia, dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;
  - kieruje się dobrem pacjenta.

5.2 Wymiar zajęć kształtujących umiejętności praktyczne

Tabela 9. Wymiar godzin i punktów ECTS zajęć kształtujących umiejętności praktyczne na kierunku ratownictwo medyczne

Ratownictwo Medyczne, studia stacjonarne						
Lp.	Nazwa przedmiotu	Liczba godzin i pkt ECTS razem		ćwiczenia symulacyjne	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
		liczba godzin	ECTS	liczba godzin	liczba godzin	liczba godzin
C. NAUKI KLINICZNE						
1.	Pediatrica	76	3	38	38	
2.	Choroby wewnętrzne z elementami onkologii	63	2,5	38	25	
3.	Neurologia	50	2	25	25	
4.	Psychiatria	49	2	24	25	
5.	Kardiologia	50	2	26	24	
6.	Podstawowe zabiegi medyczne	101	4	63	38	
7.	Techniki zabiegów medycznych	78	3	53	25	
8.	Farmakologia i toksykologia kliniczna	38	1,5	38	0	
9.	Medycyna ratunkowa	99	4	76	23	
10.	Medyczne czynności ratunkowe	224	9	154	70	
11.	Ginekologia i położnictwo	50	2	24	26	
12.	Chirurgia	50	2	25	25	

13.	Ortopedia i traumatologia narządu ruchu	50	2	25	25	
14.	Intensywna terapia	75	3	50	25	
15.	Przygotowanie do egzaminu dyplomowego i egzamin dyplomowy	125	5	125	0	
Suma		1178	47	784	394	
DO DYSPOZYCJI UCZELNI - 200 godzin i 10 ECTS stanowią zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne						
1.	Pierwsza pomoc i kwalifikowana pierwsza pomoc	50	2	50	0	
	Metodyka nauczania pierwszej pomocy i kwalifikowanej pierwszej pomocy	50	2	50	0	
2.	PDW: Diagnostyka laboratoryjna w stanach nagłych /lub Diagnostyka radiologiczna	75	3	50	25	
3.	PDW: Leczenie bólu w zespołach ratownictwa medycznego / lub Interpretacja zapisu EKG w stanach nagłych	75	3	50	25	
Suma		250	10	200	50	
D. PRAKTYKI ZAWODOWE (960 godzin i 36 ECTS)		960	36			960
Razem		2388	93	1109	444	960
Ratownictwo Medyczne, studia niestacjonarne						
Lp.	Nazwa przedmiotu	Liczba godzin i pkt ECTS razem		ćwiczenia symulacyjne	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
		liczba godzin	ECTS	liczba godzin	liczba godzin	liczba godzin
C. NAUKI KLINICZNE						
1.	Pediatrica	76	3	38	38	
2.	Choroby wewnętrzne z elementami onkologii	63	2,5	38	25	
3.	Neurologia	50	2	25	25	
4.	Psychiatria	49	2	24	25	
5.	Kardiologia	50	2	26	24	
6.	Podstawowe zabiegi medyczne	101	4	63	38	
7.	Techniki zabiegów medycznych	76	3	51	25	
8.	Farmakologia i toksykologia kliniczna	38	1,5	38	0	
9.	Medycyna ratunkowa	99	4	76	23	
10.	Medyczne czynności ratunkowe	224	9	154	70	
11.	Ginekologia i położnictwo	50	2	24	26	
12.	Chirurgia	50	2	25	25	
13.	Ortopedia i traumatologia narządu ruchu	50	2	25	25	
14.	Intensywna terapia	75	3	50	25	
15.	Przygotowanie do egzaminu dyplomowego i egzamin dyplomowy	125	5	125	0	
Suma		1176	47	782	394	
DO DYSPOZYCJI UCZELNI - 200 godzin i 10 ECTS stanowią zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne						
1.	Pierwsza pomoc i kwalifikowana pierwsza pomoc	50	2	50	0	
	Metodyka nauczania pierwszej pomocy i kwalifikowanej pierwszej pomocy	50	2	50	0	
2.	PDW: Diagnostyka laboratoryjna w stanach nagłych /lub Diagnostyka radiologiczna	75	3	50	25	
3.	PDW: Leczenie bólu w zespołach ratownictwa medycznego / lub Interpretacja zapisu EKG w stanach nagłych	75	3	50	25	
Suma		250	10	200	50	
D. PRAKTYKI ZAWODOWE (960 godzin i 36 ECTS)		960	36			960
Razem		2386	93	1107	444	960

Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne stanowią 51,7% ogólnej liczby (ze 180) punktów ECTS, które zostały przypisane do programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne.

Tabela 10. Praktyki zawodowe śródroczne i wakacyjne – semestr, wymiar godzin, liczba punktów ECTS

D. PRAKTYKI ZAWODOWE (960 godzin i 36 ECTS)		Semestr	Liczba godzin	Punkty ECTS
Praktyki zawodowe śródroczne				
1.	Oddział Chirurgii	4	60	2
2.	Oddział Ortopedyczno-Urazowy	5	50	2
3.	Oddział Chorób wewnętrznych	3	50	2
4.	Szpitalny Oddział Ratunkowy (SOR)	2	50	2
5.	Szpitalny Oddział Ratunkowy (SOR)	3	50	2
6.	Oddział Neurologii	5	50	2
7.	Oddział Kardiologii	5	50	2
8.	Oddział Pediatrii	3	50	2
9.	Zespoły Ratownictwa Medycznego	6	50	2
Praktyki zawodowe wakacyjne				
1.	Szpitalny Oddział Ratunkowy (SOR)	2	168	6
2.	Zespoły Ratownictwa Medycznego	2	84	3
3.	Zespoły Ratownictwa Medycznego	4	84	3
4.	Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii	4	164	6
Suma			960	36

5.3 Zasady kształcenia praktycznego

Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w grupie zajęć C i praktyki zawodowe odbywają się w oparciu o infrastrukturę uczelni lub podmiotów wykonujących działalność leczniczą, z którymi uczelnia zawarła umowy lub porozumienia w tym zakresie, w szczególności w SOR, zespołach ratownictwa medycznego oraz w innych wybranych oddziałach szpitalnych zgodnie z zakresem określonym w ust. 4 *standardu kształcenia na kierunku ratownictwo medyczne*.

Kształtowanie umiejętności praktycznych w warunkach naturalnych poprzedzone jest nabywaniem umiejętności w warunkach symulowanych, tj. w pracowniach umiejętności praktycznych.

Plan studiów określa rodzaj zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, czas trwania oraz semestr i rok studiów, na którym zajęcia te są realizowane. Zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne przypisuje się punkty ECTS zgodnie z programem studiów, których liczba opisana jest w *sylabusach przedmiotowych*.

Szczegółowy wykaz umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych oraz metody ich weryfikacji załączone zostały w sylabusach przedmiotowych i dzienniku kształcenia praktycznego.

Ćwiczenia symulacyjne odbywają się w grupach studenckich 8-12 osobowych, zajęcia praktyczne w grupach 4-8 osobowych.

W całym cyklu kształcenia obowiązuje odbycie praktyk zawodowych, zgodnie ze standardem kształcenia dla kierunku ratownictwo medyczne w wymiarze 960 godzin (36 pkt ECTS), w tym 460 godzin (18 pkt ECTS) praktyk śródrocznych i 500 godzin (18 pkt ECTS) praktyk wakacyjnych.

Student może odbywać praktykę wakacyjną i praktykę śródroczną w miejscu swojego zamieszkania, jeżeli wskazana placówka odpowiada profilowi praktyk Wydziału Nauk o Zdrowiu Powiślańskiej Szkoły Wyższej.

Czas trwania praktyki nie może przekraczać 8 godzin na dobę, w przypadkach uzasadnionych nie dłużej niż 12 godzin w ciągu doby, z zachowaniem 40 godzinowego tygodniowego wymiaru czasu nauki. Po 12 godzinnym czasie praktyki studenta obowiązuje 24 godzinna przerwa na odpoczynek.

Praktyka studencka odbywa się w trakcie całego okresu studiów, przy czym zaliczenie praktyki student winien uzyskać przed zakończeniem semestru. Praktyka odbywa się w okresie wolnym od innych zajęć dydaktycznych.

Podstawą odbywania praktyk jest pisemna zgoda kierownika placówki, w której ma być realizowana praktyka oraz skierowanie z Uczelni na praktykę, wystawione imiennie dla studenta. Skierowanie na praktyki student pobiera z Dziekanatu, przed rozpoczęciem praktyki.

Praktyki zawodowe odbywają się indywidualnie lub w grupach, według harmonogramu praktyk. Praktyki w SOR i innych oddziałach klinicznych realizowane są w grupach 4-8 osobowych, w OIOM w grupach 4 osobowych, w Pogotowiu Ratunkowym w zależności od liczby zespołów ratownictwa medycznego – w zespole podstawowym lub specjalistycznym uczestniczy tylko jeden student.

Zajęcia praktyczne realizowane są pod kierunkiem i bezpośrednim nadzorem nauczyciela akademickiego, natomiast praktyki zawodowe pod kierunkiem opiekuna praktyki. Opiekun praktyki zawodowej monitoruje postępy studentki/studenta w zdobywaniu umiejętności i kompetencji nabytych w ramach praktyk oraz ocenia i poświadcza efekty uczenia się (pracy studenta) w *Dzienniku umiejętności praktycznych (Zał. do Regulaminu kształcenia praktycznego)*.

Nadzór nad przebiegiem zajęć praktycznych i praktyk zawodowych pod względem programowym i organizacyjnym został opisany w *Regulaminie kształcenia praktycznego (Zał. 3)*

6. Warunki zaliczenia kształcenia praktycznego

Warunki i kryteria zaliczenia zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zostały zawarte w adekwatnych sylabusach/modułach zajęć z grupy C oraz zostały opisane w Regulaminie kształcenia praktycznego (*Zał. 3 do Programu studiów*).

7. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się

7.1 Metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się:

- dla przedmiotu/modułu określone są przez koordynatora przedmiotu/modułu, odpowiedzialnego za przygotowanie sylabusu oraz nauczycieli akademickich prowadzących poszczególne formy zajęć,
- dla praktyk zawodowych – wynikają z programu i regulaminu praktyk zawodowych;
- w aspekcie zgodności z oczekiwaniami rynku pracy, określone są poprzez ogólnouczelniane badania ankietowe, w których biorą udział absolwenci oraz interesariusze zewnętrzni.

7.2 Najczęściej stosowane metody weryfikacji zakładanych efektów uczenia się na poziomie przedmiotu/ modułu

- egzamin (pisemny, ustny, praktyczny),
- kolokwium,
- wykonanie sprawozdań laboratoryjnych,
- raporty,
- prezentacje multimedialne przygotowywane i prezentowane przez studentów,
- wypowiedzi ustne, udział w dyskusji,

- inne prace indywidualne i grupowe wykonywane w trakcie zajęć,
- standaryzowane zaliczenia i egzaminy praktyczne typu OSCE z jego modyfikacjami,
- zaliczenia/egzaminy w oparciu o analizę problemu/przypadku etycznego i/lub klinicznego,
- dziennik kształcenia praktycznego, w zakresie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.

Sprawdzenie założonych efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia wymaga zastosowania zróżnicowanych form oceniania studentów, adekwatnych do obszarów, których dotyczą efekty. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się są szczegółowo opisane w sylabusach/modułach poszczególnych zajęć, z uwzględnieniem ich formy, a także dzienniku kształcenia praktycznego.

W ramach poszczególnych przedmiotów weryfikacja efektów uczenia się odbywa się na dwóch poziomach: poprzez ocenę formatywną (kształtującą), która jest dokonywana w ciągu semestru i służy zarówno studentowi, jak i wykładowcy do oszacowania postępów w nauce i weryfikacji metod kształcenia oraz ocenę sumatywną (podsumowującą) pod koniec semestru, pozwalającą stwierdzić czy i w jakim stopniu student osiągnął zakładane efekty uczenia się.

W sporadycznych i indywidualnych przypadkach sprawdzanie efektów uczenia się odbywa się w drodze egzaminu komisyjnego.

Weryfikację osiągniętych efektów uczenia się objętych programem studiów kończy egzamin dyplomowy, który składa się z części teoretycznej i praktycznej oraz obroną pracy dyplomowej, które zostały opisane w Regulaminie organizacji egzaminu dyplomowego i obrony pracy dyplomowej na kierunku ratownictwo medyczne w Powiślańskiej Szkole Wyższej.

Adekwatność przyjętych dla kierunku efektów uczenia się oceniana jest nie tylko przez samych studentów (m.in. za pomocą kwestionariusza ewaluacyjnego), ale także przez nauczycieli akademickich realizujących poszczególne przedmioty i pracodawców zaangażowanych w prace Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w PSW.

W zakresie wiedzy:

Efekty uczenia się w obszarze wiedzy sprawdzane są za pomocą egzaminów pisemnych lub ustnych. W zakresie egzaminów pisemnych stosowane są eseje, raporty, krótkie ustrukturyzowane pytania oraz testy: wielokrotnego wyboru (MCQ), wielokrotnej odpowiedzi (MRQ), wyboru Tak/Nie oraz testy dopasowania odpowiedzi.

Ocena prac pisemnych - indywidualnych i zespołowych, takich jak: pisemne sprawdziany wiadomości obejmujące pytania zamknięte lub/ i otwarte, konspekty zajęć, analizę przypadku (case study), projekty i programy postępowania usprawniającego, portfolio, przygotowanie artykułu do publikacji, przygotowanie abstraktu wystąpienia konferencyjnego, komunikatu z badań.

Egzaminy ustne są standaryzowane oraz ukierunkowane w stronę sprawdzenia wiedzy na poziomie wyższym niż sama znajomość faktów (np. poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy, rozwiązywania problemów).

Ocena prezentacji i wystąpień indywidualnych i zespołowych, takich jak: prezentacje ustne, prezentacje ustne oparte o przygotowane materiały wizualne z wykorzystaniem multimediów, wypowiedzi ustne w powiązaniu z analizowaną literaturą (także w języku obcym), aktami prawnymi. Wykorzystane są opisy przypadków klinicznych, na podstawie których student ustala i prezentuje plan specjalistycznej opieki pielęgniarskiej.

W zakresie umiejętności:

Sprawdzenie osiągnięcia umiejętności praktycznych zarówno tych, które dotyczą komunikowania się, jak i proceduralnych (manualnych) wymaga bezpośredniej obserwacji studenta demonstrującego umiejętność: w czasie tradycyjnego egzaminu lub też egzaminu

standaryzowanego (OSCE - *Objective Structured Clinical Examination*) i jego modyfikacji (Mini-CEX).

Ocena działań praktycznych, takich jak: udział w dyskusji, panelu dyskusyjnym, debacie, „burzy mózgów”, odgrywanie ról, prowadzone hospitacje zajęć pracy studenta w ramach praktyk zawodowych, mini-projekty badawcze, aktywność w czasie zajęć praktycznych, działalność w wolontariacie, udział w konferencji naukowej bądź seminarium, aktywność w studenckim kole naukowym, projektowanie i wykonanie środków dydaktycznych, praca w grupie zadaniowej.

W zakresie postaw społecznych:

Sprawdzenie osiągnięć w zakresie postaw społecznych oceniana jest na podstawie eseju refleksyjnego, przedłużonej obserwacji przez opiekuna (nauczyciela prowadzącego), oceny 360° (na podstawie opinii nauczycieli, pacjentów, innych współpracowników), oceny przez kolegów i samooceny dokonanej przez studenta.

Ocena efektów uczenia się jest zgodna z zapisem w Regulaminie studiów.

7.3 Zaliczenie warunkowe przedmiotu

Student, który uzyskał ocenę niedostateczną z zaliczenia przedmiotu może przystąpić w sesji poprawkowej do egzaminu tylko jeden raz, po wcześniejszym zaliczeniu tego przedmiotu.

W przypadku uzyskania na egzaminie w pierwszym terminie oceny niedostatecznej lub nieprzystąpienia do egzaminu w tym terminie (utrata terminu), studentowi przysługuje prawo do zdawania egzaminu w terminie poprawkowym (drugi termin).

W przypadku nieuzyskania pozytywnej oceny w terminie poprawkowym student kierowany jest na warunkowe zezwolenie na podjęcie studiów w następnym semestrze pod rygorem zdania egzaminu (zaliczenia przedmiotu) w terminie ustalonym przez Prorektora ds. Dydaktycznych i Studenckich.

Opłata z tytułu zaliczenia warunkowego jest zgodna z regulaminem opłat PSW. Student może ubiegać się o komisyjne sprawdzenie wiadomości.

7.4 Odpowiedzialność nauczyciela prowadzącego zajęcia

W procesie weryfikacji efektów uczenia się prowadzący zajęcia dla kierunku ratownictwo medyczne na Wydziale Nauk o Zdrowiu PSW zobowiązany jest do:

- realizacji treści sylabusu dla prowadzonego przedmiotu/modułu,
- zapoznania studentów w ciągu 14 dni od rozpoczęcia zajęć z treściami sylabusu przedmiotu, regulaminem przedmiotu oraz zasadami oceniania oraz poinformowaniu o dostępności sylabusu na stronie internetowej Uczelni,
- bieżącej analizy osiągniętych efektów uczenia się przez każdego studenta realizującego prowadzony przedmiot/moduł,
- weryfikacji realizacji efektów uczenia się określonych w sylabusie przedmiotu, w odniesieniu do każdego studenta realizującego prowadzony przedmiot/moduł,
- stosowania metod weryfikacji efektów uczenia się określonych w sylabusie przedmiotu,
- przestrzegania wymiaru obciążenia pracą studenta określonego w sylabusie,
- przekazania informacji koordynatorowi przedmiotu/modułu o poziomie realizacji zakładanych efektów uczenia się w ramach realizowanego przedmiotu/ modułu, a w przypadku stwierdzenia, konieczności zmian w zakresie prowadzenia przedmiotu w kolejnym cyklu dydaktycznym, prowadzący zajęcia zobligowany jest do sporządzenia raportu dotyczącego weryfikacji i oceny realizacji efektów uczenia się dla danego przedmiotu/ modułu oraz przekazania go właściwemu koordynatorowi przedmiotu/ modułu,

- przechowywania w formie pisemnej i/lub elektronicznej prac studentów zgodnie z procedurą określającą zasady przechowywania dokumentów weryfikujących osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się (przesłanych do Dziekanatu PSW).

8. Infrastruktura niezbędna do prowadzenia kształcenia

Proces kształcenia odbywa się z wykorzystaniem infrastruktury pozwalającej na osiągnięcie efektów uczenia się.

Kształtowanie umiejętności praktycznych w warunkach naturalnych jest poprzedzone kształtowaniem tych umiejętności w warunkach symulowanych – w pracowniach symulacji.

Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w grupie zajęć C i praktyki zawodowe odbywają się w oparciu o infrastrukturę uczelni lub podmiotów wykonujących działalność leczniczą, z którymi uczelnia zawarła umowy lub porozumienia w tym zakresie, w szczególności w SOR, zespołach ratownictwa medycznego oraz w innych wybranych oddziałach szpitalnych zgodnie z zakresem określonym w ust. 4 standardu kształcenia dla kierunku ratownictwo medyczne.

Dobór placówek do realizacji kształcenia praktycznego odbywa się na podstawie kryteriów określonych przez Uczelnię (*Załącznik 4 do Regulaminu kształcenia praktycznego*), uwzględniających osiągnięcie efektów uczenia się.

Praktyczna nauka zawodu organizowana poza strukturą Uczelni odbywa się na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Uczelnią a podmiotem realizującym kształcenie praktyczne (*Załącznik 3 do Regulaminu kształcenia praktycznego*).

Praktyki zawodowe odbywają w danym roku akademickim i mogą być realizowane przez studenta w miejscu przez niego wskazanym.

9. Osoby prowadzące kształcenie

W Powiślańskiej Szkole Wyższej na Wydziale Nauk o Zdrowiu kształcenie teoretyczne i praktyczne prowadzone jest przez wykwalifikowaną kadrę nauczycieli akademickich i opiekunów praktyk, zgodnie z dziedziną prowadzonych zajęć.

- 1) Kształcenie służące osiągnięciu efektów uczenia się w grupach zajęć jest prowadzone przez nauczycieli akademickich lub inne osoby, posiadających kompetencje naukowe lub zawodowe oraz doświadczenie w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć, z tym że w grupie zajęć C jest prowadzone przez nauczycieli akademickich lub inne osoby, posiadających dorobek naukowy lub kompetencje zawodowe i prawo wykonywania zawodu lekarza, pielęgniarki lub położnej, lub wykonujących zawód ratownika medycznego oraz doświadczenie w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć.
- 2) Praktyki zawodowe są prowadzone pod kierunkiem osoby wykonującej zawód ratownika medycznego lub posiadającej prawo wykonywania zawodu lekarza, ratownika medycznego lub pielęgniarki systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne, będących pracownikami podmiotu wykonującego działalność leczniczą, w którym odbywa się praktyka, a nadzór nad prowadzeniem praktyk sprawuje opiekun praktyk z uczelni.

10. Wskazanie związku kształcenia z misją Uczelni i strategią jej rozwoju

Powiślańska Szkoła Wyższa (PSW) we wszystkich obszarach swej działalności, a także realizując misję, wizję i cele strategiczne, odwołuje się do tradycji najlepszych uczelni w kraju i poza jego granicami, a także założeń Europejskiego Obszaru Szkół Wyższych. Uczelnia za

priorytet uznaje niezależność myśli i postaw oraz hołduje powszechnie uznanym zasadom i wartościom akademickim. Uwzględniając procesy występujące na świecie, w tym m.in. globalizację, regionalizm, dynamicznie zmieniający się rynek pracy, Uczelnia przygotowuje kadry zdolne sprostać wymaganiom współczesnego rynku, kreując wśród studentów postawę otwartości, wzajemnego szacunku i tolerancji. Od początku funkcjonowania PSW kadry naukowo-dydaktycznej przyświeca idea wychowania studentów w poszanowaniu wolności obywatelskiej i zasad etycznych. Powiślańska Szkoła Wyższa -czerpiąc doświadczenie z dwudziestoletniej, własnej tradycji -pragnie tworzyć przyszłość Uczelni w oparciu o dotychczasowe zasady, które doprowadziły Uczelnię do obecnego wizerunku Uczelni na miarę XXI wieku, tj. wizjonerstwo, kreatywność, odwaga podejmowania ryzyka. Przesłaniem Uczelni jest przyczynianie się do podwyższania jakości życia społeczeństwa przez tworzenie, poszerzanie i upowszechnianie wiedzy, kreowanie umiejętności jej wykorzystywania w praktyce oraz kształtowanie postaw.

Uczelnia dbając o wysoką jakość kształcenia, jednocześnie uwzględnia w ofercie programowej potrzeby współczesnego rynku pracy oraz zasadę kształcenia przez całe życie (lifelong learning). PSW rozwija kontakty ze środowiskiem akademickim w kraju i poza jego granicami oraz z krajowym i regionalnym otoczeniem gospodarczym i społecznym. W szybko zmieniającym się świecie Uczelnia dąży do utrzymania swojej dotychczasowej roli, tj. generowanie zmiany poprzez kształcenie i badania naukowe (upowszechnianie ich wyników) oraz reagowanie na nowe oczekiwania otoczenia wywołane przez tę zmianę. Uczelnia realizuje cele z udziałem całej Wspólnoty Uczelni: Kadry Naukowo-Dydaktycznej, Studentów oraz Pracowników Administracji.

11. Doskonalenie programu studiów

11.1 Analiza zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy

Ratownik medyczny stanowi filar Państwowego Ratownictwa Medycznego w Polsce, stanowiąc największą grupą zawodową wykonującą medyczne czynności ratunkowe w ramach zespołów ratownictwa medycznego.

Prognozowany jest wzrost zapotrzebowania na pracę w zawodzie ratownika medycznego, o czym świadczą ogólnopolskie dane dotyczące brakującej kadry w wyjazdowych zespołach ratownictwa medycznego czy Szpitalnych Oddziałach Ratunkowych. Aktualne ustawodawstwo umożliwia ratownikowi medycznemu podjęcie pracy w innych oddziałach szpitalnych.

Wprowadzenie standardu kształcenia dla kierunku ratownictwo medyczne ze szczegółowo opracowanymi efektami uczenia się wskazuje na zapotrzebowanie na pracownika z konkretnie określoną wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami. Rodzaj i liczba godzinowa praktyk zawodowych koreluje z opracowanymi efektami uczenia się oraz z zapotrzebowaniem na stanowisko ratownika medycznego w różnych jednostkach, nie tylko ochrony zdrowia.

Powiślańska Szkoła Wyższa wprowadziła Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia opierając się na dotychczasowych dobrych praktykach i doświadczeniach Uczelni, poszanowaniu autonomii i specyfiki jej jednostek organizacyjnych, a także na przeświadczeniu o konieczności stałego monitorowania, analizowania, oceniania i doskonalenia rozwiązań oraz działań służących podnoszeniu jakości kształcenia.

Na potrzeby dopełnienia działania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w PSW została powołana Rada Pracodawców (interesariusze zewnętrzni), w której składzie są m.in. przedstawiciele placówek medycznych takich jak:

- Copernicus Podmiot Leczniczy w Gdańsku,
- EMC Szpital Zdrowie Kwidzyn,
- Regionalny Szpital Specjalistyczny w Grudziądzu,

A także:

- w składzie osobowym Rady Pracodawców PSW znajduje się przedstawiciel Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Gdańsku.

Posiedzenia Rady Pracodawców odbywają się nie rzadziej niż dwa razy w semestrze: na początku semestru oraz na końcu.

Głównymi zamierzeniami działania Rady Pracodawców jest ciągła ocena absolwentów PSW pod kątem wymagań pracodawców, analiza potrzeb edukacyjnych regionu/ pracodawców/ instytucji.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk o Zdrowiu Powiślańskiej Szkoły Wyższej zawiera opracowane narzędzia (ankiety) do badania opinii dotyczących oceny przygotowania zawodowego absolwenta – badanie prowadzone wśród w/w pracodawców.

Interesariusze zewnętrzni – pracodawcy podczas zatrudniania absolwentów kierunku ratownictwo medyczne WNoZ Powiślańskiej Szkoły Wyższej kierują się przede wszystkim tym, że ratownik medyczny jest przygotowany i zna/posiada/potrafi:

- posiada wiedzę w zakresie medycznych czynności ratunkowych wykonywanych w stanach nagłego zagrożenia zdrowia i życia u dorosłych i dzieci;
- samodzielnie, szybko i bezbłędnie podejmuje decyzje w sytuacjach ekstremalnych, w warunkach niepewności i stresu;
- posiada kompetencje i umiejętności do pracy samodzielnej, pracy w zespole terapeutycznym, jak również kierowania zespołem czy jednostką ochrony zdrowia w zakresie ratownictwa medycznego;
- zna struktury i organizację systemu ochrony zdrowia na poziomie krajowym i globalnym;
- zna procedury postępowania ratunkowego w określonych jednostkach chorobowych, w stanach zagrożenia życia;
- zna metodykę nauczania pierwszej pomocy i kwalifikowanej pierwszej pomocy w odniesieniu do różnych grup wiekowych;
- prowadzi edukację zdrowotną;
- zna miejsce ratownictwa zintegrowanego w medycynie, terminologii używanej w naukach medycznych oraz jej zastosowanie w dyscyplinach naukowych;
- zna zasady edukacji zdrowotnej, promocji zdrowia, zachowań pro- i antyzdrowotnych;
- prowadzi niezbędną dokumentację medyczną;
- jest życzliwy w stosunku do poszkodowanego/pacjenta;
- wyraża chęć pracy z ludźmi, umiejętność budowania relacji;
- posiada umiejętność współpracy w zespole wielozadaniowym, komunikatywność, otwartość;
- dąży do rozwoju zawodowego i osobistego;
- umiejętnie radzi sobie w trudnych sytuacjach;
- wykazuje się dokładnością, sumiennością, odpowiedzialnością;
- dba o porządek;
- wykazuje wysoką kulturę osobistą;
- wykazuje samodzielność i umiejętności organizacji pracy własnej.

Wszystkie te oczekiwania korelują z efektami uczenia się w PSW na kierunku ratownictwo medyczne, które są zawarte w standardzie kształcenia dla tego kierunku.

Efekty uczenia się osiągnięte przez absolwentów w tym zakresie są dostosowane do wymagań stawianych przez pracodawców. Podczas bieżących analiz oczekiwań rynku pracy i weryfikacji programu studiów brane są pod uwagę preferencje pracodawców. Opinie i sugestie pracodawców oraz innych interesariuszy zewnętrznych traktowane są jako istotny głos doradczy.

Pracodawcy coraz częściej przy wyborze pracownika zwracają uwagę nie tylko na wiedzę – wykształcenie, umiejętności – doświadczenie, ale i na kompetencje – samoorganizacyjne, interpersonalne i zawodowe. W odpowiedzi na to pracodawcy ściśle współpracują z Powiślańską Szkołą Wyższą poprzez zaangażowanie w przygotowanie programu kształcenia umiejętności praktycznych na kierunku ratownictwo medyczne oraz współuczestniczą w organizacji i realizacji kształcenia praktycznego, w tym praktyk śródrocznych i wakacyjnych.

11.2 Wnioski z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów

W myśl ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym Powiślańska Szkoła Wyższa realizuje wieloetapowy, cykliczny system monitorowania losów zawodowych swoich absolwentów. Badani objęci są absolwenci wszystkich kierunków studiów i form studiów (studia stacjonarne, studia niestacjonarne, studia pierwszego stopnia) prowadzonych przez uczelnię.

Wypełniane na różnych etapach kariery zawodowej ankiety pomagają Władzom Uczelni bliżej poznać i lepiej zrozumieć związki zachodzące między treściami programów studiów, procesem studiowania, efektami uczenia się oraz przebiegiem i rezultatami karier zawodowych absolwentów Powiślańskiej Szkoły Wyższej. Wyniki stanowią dla Nas cenne źródło wniosków towarzyszących ocenie dydaktyki i warunków studiowania.

Śledzenie losów zawodowych absolwentów jest jednym z głównych elementów wdrożonego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości i Kształcenia funkcjonującego w Powiślańskiej Szkole Wyższej. Jednostką odpowiedzialną za realizację procesu monitorowania karier zawodowych absolwentów jest Zespół Badawczy ds. monitorowania losów zawodowych absolwentów, powołany przez Rektora.

Do zadań Zespołu Badawczego należy przeprowadzanie monitoringu losów zawodowych absolwentów PSW, a w szczególności:

- opracowanie ujednoliconej elektronicznej wersji formularza zgody/braku zgody na udział w badaniu dotyczącym karier zawodowych absolwentów
- przyjmowanie i przekazywanie do dziekanatu formularz za zgody/braku zgody na udział w badaniu, dołączanego do teczki studenta;
- nadzorowanie prac nad strukturą Bazy Absolwentów, tworzonej na podstawie formularza zgody udziału w badaniu,
- przygotowanie projektu ankiety, poddanie go wewnątrz uczelnianym konsultacjom oraz przekazanie do akceptacji Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia;
- rozsyłanie informacji do absolwentów pocztą elektroniczną,
- nadzorowanie procesu ankietowania;
- przeprowadzanie telefonicznego wywiadu z absolwentami, którzy nie wypełnili ankiety we wskazanym terminie;
- gromadzenie danych statystycznych;
- opracowanie wersji końcowych raportów z badań wraz formułowaniem wniosków z badań w współpracy z socjologami;
- publikowanie i przekazywanie raportów z badań Władzom Uczelni, Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowym Komisjom Dydaktycznym i wszystkim zainteresowanym.

Szczegółowy zakres i charakterystyka prawidłowego przebiegu procesu badawczego została określona w procedurze przeprowadzania ankietyzacji absolwentów.

Zapotrzebowanie na pracowników ochrony zdrowia na pomorskim medycznym rynku pracy na chwilę obecną w znacznym stopniu przewyższa podaż wykwalifikowanych kadr, co zostało przedstawione w *Regionalnym Programie Strategicznym w zakresie ochrony zdrowia „Zdrowie dla Pomorzan”*, w którym podkreśla się konieczność podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Sytuacja ta jednoznacznie wymusza konieczność kształcenia nowych kadr medycznych w odpowiedzi na jednoznaczne potrzeby rynku pracy.

Znaczące zmiany zachodzące obecnie w wykonywaniu zawodu ratownika medycznego następują zarówno pod wpływem rynku pracy jak też i reformy systemu opieki zdrowotnej, która ma na celu dostosowanie świadczonych usług do realiów gospodarki rynkowej, przy równoczesnym zapewnieniu wysokiej jakości tych usług. Ratownik medyczny odgrywają znaczącą rolę w trudnym procesie reformy ochrony zdrowia i w sposób konstruktywny przyczyniają się do wzmacniania i potęgowania zdrowia, jako wartości szczególnej każdego społeczeństwa.

Analiza losów absolwentów kierunku ratownictwo medyczne dowodzi, że ponad połowa studentów wybrała studia zgodnie ze swoimi zainteresowaniami co jest bardzo pozytywnym wynikiem. Ponad 60% ankietowanych deklaruje podjęcie pracy w zawodzie. Co trzeci absolwent kierunku ratownictwo medyczne w ciągu trzech miesięcy od zakończenia studiów podejmuje prace w zawodzie. Ponad 60% badanych stwierdziła, że kwalifikacje zawodowe zdobyte w Powiślańskiej Szkole Wyższej pomagają w pozyskaniu pracy na rynku.

Wykaz tabel

Tabela 1. Przyporządkowanie punktów ECTS do dziedzin nauki i dyscyplin naukowych na kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, cykl kształcenia 2020-2023	3
Tabela 2. Opis szczegółowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności (nauki podstawowe) i odniesienie ich do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz dyscypliny naukowej dla kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia.....	6
Tabela 3. Opis szczegółowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności (nauki behawioralne i społeczne) i odniesienie ich do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz dyscypliny naukowej dla kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia.....	8
Tabela 4. Opis szczegółowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności (nauki kliniczne) i odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia	11
Tabela 5. Opis szczegółowych efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych i odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia.....	18
Tabela 4. Wykaz przedmiotów z liczbą punktów ECTS oraz liczbą godzin kształcenia ogółem, z bezpośrednim udziałem nauczyciela i bez udziału nauczyciela dla kierunku ratownictwo medyczne, studia niestacjonarne	23
Tabela 18. Wskaźniki charakteryzujące program studiów, liczba godzin zajęć zorganizowanych i punktów ECTS, studia niestacjonarne.....	26
Tabela 19. Wymiar godzin i punktów ECTS przyporządkowany do przedmiotów do wyboru ...	27

Tabela 20. Wymiar godzin i punktów ECTS zajęć kształtujących umiejętności praktyczne na kierunku ratownictwo medyczne, studia niestacjonarne	31
Tabela 21. Praktyki zawodowe śródroczne i wakacyjne – semestr, wymiar godzin, liczba punktów ECTS	33